

PROFESSORIEN,
TIEEENTEKIJÖIDEN
JA YLIOPISTOJEN
OPETUSALAN LEHTI

2020

3

Acatiimi

IN ENGLISH

YOUNG RESEARCHERS
ARE STRESSED BY CORONA-
VIRUS-INDUCED DELAYS

ETÄKEVÄT

Mennyt kevät on vaatinut yliopistolaisilta monenlaisia poikkeusratkaisuja. Taideyliopistossa yksi opiskelija on joutunut tekemään valosuunnitelman kuunnelmaan, valosuunnittelun professori Tomi Humalisto kertoo.

PÄÄKIRJOITUS

Vanhoja ja uusia normaaleja

SANTERI PALVIAINEN
PUHEENJOHTAJA,
YLIOPISTOJEN OPETUSALAN
LIITTO YLL

Sanovat, että elämme *uutta normaalia* samoin kuin ettei *vanhaan normaaliin* ole paluuta. Mitä se vanha normaali yliopisto-opetuksessa on? Opiskelijoiden kohtamista luennoilla, seminaareissa, ohjaustapaamisissa. Tämä kaikki on muuttunut virtuaaliseksi koronavirusepidemian rajoitteiden vaatimana.

Yliopistojen opetushenkilökunta on osoittanut korkeaa pedagogista osaamista pystyessään muuntamaan niin paljon opetusta toiseen muotoon, aivan erilaisiin ympäristöihin minimaalisessa ajassa. Tällä on kuitenkin inhimillinen hintansa: työtunteja ei ole laskettu.

Kuitenkaan tämäkään pakotettu digiloikka ei tunnu riittävän. Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö **Jari Gustafsson** ilmaisi tuoreessa haastattelussa, että nuorisotyöttömyyttä voitaisiin helpottaa kasvattamalla korkeakoulujen aloituspaikkojen määrää, ja tämä voisi tapahtua talkoilla.

Korkeakoulujen talkoot tarkoittavat suoraan opetushenkilökunnan talkoita – jokainen opiskelija kohtaa jossain vaiheessa jonkun yliopisto-opettajan, lehtorin, yliopistonlehtorin, kliinisen opettajan, amanuenssin, opintoasiainsihteerin ja niin edelleen. Jokainen ohjaustapaaminen, opintosuoritus ja sähköposti tarkoittaa lisää konkreettista työtä.

Käynnissä olevan koronavirusepidemian aikana opetushenkilökunta on venynyt äärimmilleen, ja lukuvuoden alussa laaditut työsuunnitelmat tuntuvat nyt kuin kaukaisilta fantasioilta vain. Puheet yliopistojen opetushenkilökunnan talkoilusta voi heittää romukoppaan, koska hyvin paljon ylimääraista on jo tehty.

Jari Gustafssonin talkoilusta täytyy myös huomata, että talkoot jatkuisivat monta vuotta akuutin koronavirustilanteen jälkeen opintojen kestoajan ajan. Tietävästi tähän tilanteeseen on nyt havahduttu korkeakoulujen rehtorineu-

ILMOITUSHINNASTO 1/1 TAKAKANSI 4-VÄRI
1110 €, 1/1 MUUT SIVUT 4-VÄRI 950 €,
1/2 4-VÄRI 740 €, AUKEAMA 4-VÄRI 1320 €
MEDIAKORTTI ACATIIMI.FI/MEDIA.PHP

4. NRO 9. SYYSKUUTA
5. NRO 23. LOKAKUUTA
6. NRO 9. JOULUKUUTA

KANNEN KUVA
VEIKKO SOMERPURO

Oulun yliopiston yliopistonlehtori **Maija Saviniemen**, palvelupäällikkö **Paula Vaskurin** ja yliopis-

”Puheet yliopistojen opetushenkilökunnan talkoilusta voi heittää romukoppaan, koska hyvin paljon ylimääräistä on jo tehty.”

VAKIOT

Pääkirjoitus.....	2
Ledare.....	4
?x3.....	8
Kysymys-vastaus.....	18
Kolumni.....	20
Leader.....	44
Know Your Rights.....	46
Keskustelua.....	48
Historian havinaa.....	51
Kirja-arviot.....	52

ARTIKKELIT

sivu 6: **AINEISTON KERUU
JÄI KESKEN**

sivu 8: **ETÄOPETUS SUJUNUT
HYVIN, OPETTAJAT KOVILLA**

sivu 10: **PROFESSOREISTA
HUVENNUT VIIDENNES**

sivu 12: **YLIOPISTOJEN
HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JATKOI
LOIVAA KASVUA**

sivu 15: **NEUVOTTELUT TAKUNNEET
TAMPEREEN YLIOPISTOSSA**

sivu 16: **RUOTSIN HALLITUS
HALUAA KASVATTAA
OPISKELIJAMÄÄRIÄ**

sivu 22: **SUJU SE NÄINKIN:
KORONA-ARKI SUOMEN
YLIOPISTOISSA**

sivu 30: **APURAHATUTKIJOIDEN
EPÄVARMA ELÄMÄ**

sivu 34: **KIRSTI SINTONEN
– YLIOPISTOLAISTEN ÄÄNITORVI**

sivu 40: **MARIA VÄKIPARTA PUHUU
NUORTEN MIESTEN KANSSA
NAISTEN SILPOMISESTA**

LEDARE

SANTERI PALVIAINEN

ORDFÖRANDE, FÖRBUNDET FÖR UNDERVISNINGSEKTOREN
VID UNIVERSITETEN YLL

Gamla och nya normala

Det sägs att vi lever i *det nya normala* och att det inte finns någon återvändo till *det gamla normala*. Vad innebär då det gamla normala i universitetsundervisningen? Möten med studenter på föreläsningar, i seminarier, i handledningstillfällen. Allt detta har skötts virtuellt på grund av de restriktioner som coronavirus-epidemin lett till. Universitetens undervisningspersonal har visat högt pedagogiskt kunnande då de på minimal tid lyckats ställa om en så stor del av undervisningen till helt andra lärmiljöer. Detta har dock sitt mänskliga pris: arbetstimmar har inte räknats.

Men inte ens detta digisprång verkar vara tillräckligt: i en färsk intervju sade Arbets- och näringsministeriets kanslichef **Jari Gustafsson** att ungdomarnas arbetslöshet kunde lindras genom att öka antalet startplatser vid högskolor, och att detta skulle göras ”på talko”.

Talko vid högskolor är entydigt lika med lärartalko – i något skede möter varje studerande någon universitetslärare, lektor, universitetslektor, klinisk lärare, amanuens, sekreterare för studieärenden och så vidare. Varje handledningsmöte, studieprestation och mejl betyder mera konkret arbete.

Under pågående coronaepidemi har undervisningspersonalen tånjt sig till det yttersta, och de arbetsplaner som skrevs i början av läsåret känns nu som avlägsna fantasier. Allt prat om talkoanda vid universiteten kan för undervisningspersonalens del slängas i skräpkorgen, eftersom personalen redan har jobbat en massa extra.

Gällande Jari Gustafssons talkoförslag bör vi också komma ihåg att talkot skulle fortsätta flera år efter den akuta coronasituationen, dvs. genom hela studiegången. Förmodligen har beslutsfattarna insett detta sedan högskolornas rektorsråd och personalorganisationerna tagit ställning till ärendet. Den eventuella tilläggsbudgeten torde medföra lättnad – det hoppas jag åtminstone.

Början av det kommande läsåret kan bli svår för både undervisningspersonalen och studerandena. Inget tyder på att epidemi-situationen skulle bli märkbart annorlunda än under denna vår. Risker för att all undervisning med kort varsel ska ställas om till distansundervisning torde vara överhängande också nästa läsår.

Detta kräver pedagogisk förmåga för nytänk i arbetsformerna och skalning av undervisningen. Inte precis allt brukar dock gå

som planerat: det kan förekomma avbrott i nätkontakten, det önskade materialet kan inte överföras i systemet, i bakgrunden kan det synas mer eller mindre påklädda familjemedlemmar och så vidare. Vid Uleåborgs universitet har universitetslektor **Maija Saviniemi**, servicechef **Paula Vaskuri** och universitetslärare **Merja Maikkola** lanserat en pessimismpedagogik som innehåller tanken om barmhärtighet mot sig själv och den egna undervisningen: det går inte alltid som på Strömsö, men det gör ingenting.

Detta nya normala torde vara kärnan i framtidens universitetsundervisning också när epidemin i sinom tid har upphört. I undervisningen är det dock fråga om att mötas. I min inofficiella och högst ovetenskapliga enkät bland närmaste kollegor ansåg dessa att det största missförhållandet i den nuvarande situationen är avsaknaden av möten mellan människor (som god tvåa kommer ergonomin men se, det är en annan historia).

Kommer det ännu en tid då vi igen möts på föreläsningar och i seminarier, eller förblir undervisningen lika med ett talande zoomhuvud? Idén har kastats fram i samband med diskussioner kring vissa universitets framtida campuslösningar. Detta är bra att komma ihåg när lösningsförslagen diskuteras vidare. •

ÖVERSÄTTNING:
LEENA-MAIJA ÅBERG-REINKE

STEFAN TELL

”Aikaisemmissa taloudellisissa kriiseissä Ruotsin korkeakoulusektori on yleisesti ottaen ollut uhattuna sekä tutkimuksen että koulutuksen osalta.” » s. 16

**RUOTSIN YLIOPISTO-OPETTAJIEN
JA TUTKIJOIDEN LIITON SULF:N
PUHEENJOHTAJA MATS ERICSON**

”Nyt oli hurjasti paljon enemmän entisiä työkavereita sekä muita jatko-opiskelijoita, jotka eivät olisi väitöksen takia lähteneet matkustamaan.” » s. 22

**HANNA-KAISA PERNAAN VÄITÖS-
TILAISSUUS PIDETTIIN ZOOMISSA**

RIIKKA KALMI

PEKKA RAUTAINEN

”Jonkun liiton ihmiselle joskus sanoin, että en rupea mittatikkulla mittaamaan, minkä verran lehdessä on minkäkin liiton agenda.” » s. 34

**ACATIIMIN VÄISTYVÄ
PÄÄTOIMITTAJA KIRSTI SINTONEN**

Data collection interrupted

Young researchers on temporary contracts are stressed by coronavirus-induced delays.

Doctoral researcher **Federica Previtali**'s data collection was interrupted by the coronavirus situation, and she now faces an uncertain future.

Previtali, an Italian working on her PhD thesis at the Tampere University, is researching workplace ageism and was supposed to receive videos of job interviews from a Milan-based recruitment company, to be added to her research data.

When business ground to a halt in Italy, recruitment stopped as well.

"It was very hard for the company to manage this transformation from a face-to-face business into an online business. Of course, collaboration with a researcher was the last thing on their list when they had to go through an emergency. So, they were not in contact with me anymore even though I tried to reach out to them", Previtali says.

Italy has now eased restrictions and the company has contacted her again, but Previtali is still unsure when she will receive the data. At the moment, she is working on other data which was collected from performance appraisal interviews last year.

The situation is difficult for the young researcher, whose three-year contract is set to expire at the end of August next year. Previtali is working on her thesis in a research and doctorate training network named *Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks*

Federica Previtali's research was interrupted by the coronavirus situation. She hopes to get extension to her funding.

(ITN) *EuroAgeism*. She is fairly certain her PhD will not be finished by August next year and hopes extended funding can be arranged.

Just before the coronavirus crisis escalated in March, Previtali was on a three-month exchange at the United Nations Economic Commission for Europe in Geneva, Switzerland. She decided to return to Finland halfway through the exchange but was able to finish it working remotely from Tampere.

"When Finland called back their long-term residents and citizens in March, I also got these text messages saying we are closing the borders so if you want to come back, you should do it as soon as possible."

Along with her academic challenges, Previtali has had to worry about family and friends. She is from Bergamo, Northern Italy, where everyone has been touched by the crisis in one way or another.

"All of us have lost at least one relative or at least

one person we know. I know many people who have got sick and people who died. A very close friend of mine has been in the hospital for almost two months. Luckily my parents and my sisters, my close family, are fine, and now the situation in Italy is improving.”

Previtali is not alone with her problems.

“This is a difficult situation for many young researchers, nearly all of whom are on a temporary contract. If they are unable to collect data, they might also not be able to publish their results”, says **Tommi Kokkonen**, postdoctoral researcher at the Helsinki University and chairman of the Helsinki University Association of Researchers and Teachers.

For young researchers already struggling with uncertainty, these exceptional times have been a source of further concern. Kokkonen was part of a working group that carried out a survey for young researchers by The Finnish Union of University Researchers and Teachers

(FUURT) in 2017. The resulting report indicated that 73 percent of the responders experienced concern about the future of their career. 72 percent had had two or more funding sources during their PhD thesis projects. 30 percent had been unemployed while working on their PhDs, and many were stressed by the disproportionately low wages for the level of education.

Kokkonen himself is a young researcher in the field of physics. Until August next year, he will be part of an Academy of Finland project and was unable to collect data this spring, with his research visit also being cancelled. The four-year project studies the teaching and learning of scientific information at university and upper secondary school. Kokkonen was meant to carry out a teaching experiment on an upper secondary school electromagnetism course in April and May.

Kokkonen is collaborating with researchers working in Switzerland, who were intended to carry out the same experiment. Kokkonen would have spent

TEXT TERHI HAUTAMÄKI

HOW HAS THE PANDEMIC AFFECTED YOUR RESEARCH?

MARIUM DURRANI

POSTDOC RESEARCHER,
AALTO UNIVERSITY

"I did my PhD on mending clothes in self-organised community repair events and did a lot of fieldwork in three countries. I'm going to extend the research. My plan was to do a visiting scholar period in Canada at the end of the year but even if the travel ban is lifted, it's not clear if it's safe to go. My field research is a bit on hold, but I have been focusing on teaching."

IULIA GATAULINA

DOCTORAL RESEARCHER,
TAMPERE UNIVERSITY

"I'm doing my PhD on university politics in Russia. I was planning to do fieldwork at the university in Petrozavodsk, but of course it was cancelled. I decided to concentrate on the existing data, but then I realised there are a lot of online events going on I can observe. I am also continuing online interviews. Maybe I'll conduct field trips next year. My contract is until the end of November, but it has been discussed that I could have another year."

AZIMATU SEIDU

DOCTORAL RESEARCHER,
AALTO UNIVERSITY

"I'm doing research on perovskite materials that can be used for solar cells. My research is computational so there's no need to go to the lab but working from home is not as effective as working in the office. I have a contract until the end of May 2021. I'm a bit sceptical about being able to finish my PhD by then, but I'm trying my best." •

time in Switzerland in May and June to analyse the data and write an article.

"We might manage to collect the data next year, but then we won't have enough time to publish the results before the contract runs out. The Academy has said that projects ending this year may be extended if there's money left over from the projects. They will not grant extra funding, and I doubt many will be able to continue."

While the cancellation of the experiment was a setback, Kokkonen still considers himself lucky for having signed a contract for three and a half years. Many others are allowed far shorter stints.

Researchers are in trouble elsewhere in the world, too. According to a British survey carried out in April, the work of doctoral researchers and early-career researchers has suffered due to the coronavirus.

The survey for approximately 4 800 doctoral researchers and early-career staff was carried out jointly by the Student Mental Health Research Network (SMaRteN) and non-profit programme Vitae.

The respondents consistently reported the lockdown had caused them difficulties in continuing their research. Three quarters of young researchers stated the situation had affected activities such as data collection and discussions with colleagues. More than half stated there had been a negative impact on data analysis, writing papers, and applying for funding.

Networking is important to young researchers, and it too is slowed by the cancellation of several conferences this year.

Federica Previtali had been planning to participate in conferences in the UK and Iceland. The EuroAgeism network had a training school in Krakow organised and scheduled for June. It was cancelled, with a possible re-scheduling date in October. Previtali's programme also includes a second mandatory exchange, taking place in Brussels in October if the situation allows. According to Previtali, the ongoing second year of the project would be vital for networking because researchers would already have something to present at the conferences.

"It would definitely be a crucial moment to network with people you are interested in and who might be interested in your work. Next year is the last year of our funding and we are going to be under pressure and have a lot to write, so it is not the best time." •

TRANSLATION: THREE VOICES MEDIA

Etäopetus sujunut hyvin, opettajien työtaakka kasvanut

Yli 80 prosenttia OAJ:n kyselyyn vastanneista korkeakouluopettajista kertoi poikkeustilanteen lisännen työmäärää.

Etätyöskentelyyn ja -opetukseen siirtyminen on sujunut korkeakouluissa hyvin, kertoo OAJ:n huhtikuussa tekemä kysely. Tämä johtuu pitkälti opetushenkilöstön osaamisesta ja aiemmin hankitusta kokemuksesta verkkoympäristöissä toimimisesta. Vastaajista 94 prosenttia arvioi sekä pedagogisen että digitaalisen osaamisensa olleen riittävää tai kohtuullista. Kyselyyn vastasi 5 500 opettajaa, joista korkeakouluista oli noin 340.

Ammattikorkeakouluissa digioppimisympäristöstä on kehitetty jo useamman vuoden eAMK-hankkeessa, ja työnantaja on tarjonnut tietokoneen ja puhelimen lähes kaikille (95 %). Yliopistoissa tietokone oli työnantajan tarjoamana 82 prosentilla ja puhelin 70 prosentilla vastaajista.

Kaiken toiminnan siirtäminen verkkoon on kasvattanut työkuormaa. Poikkeustilanne lisäsi työtaakkaa enemmistöllä vastaajista (yli 80 %). Puolet vastaajista on kokenut työmäärän lisääntyneen paljon.

Pätkivät nettiyhteydet, oman arjen pirstaloituminen ja pienet lapset kotona ovat vaikeuttaneet

opettajien työtä. Opiskelijoiden tarve ohjaukseen ja ohjeistuksiin on kasvanut. Kuormaa kasvattaa vielä valintakoemuutoksesta johtuva lisätyö. Opettajien tärkeimmäksi tueksi on muodostunut oma työyhteisö ja IT-tuki. Esihenkilöt erityisesti yliopistoissa saavat kiitosta järjestelyistä ja tukitoimista, jotka liittyvät digipedagogiikkaan ja verkkoympäristöön.

Kokemus antaa tärkeää tietoa siitä, miten opetusta voidaan muuttaa verkkolähtoisemmäksi, mutta kuitenkin niin, että otetaan huomioon opettajien pedagoginen vapaus ja se, millaisia pedagogisia ratkaisuja tarvitaan ja kuinka paljon työtä se todellisuudessa vaatii. Aikaisemmin ongelmana on ollut esimerkiksi se, että yliopistoissa on resursoitu liian vähän työaikaa verkko-opetukselle opetushenkilöstön työsuunnitelmiin. Viime marraskuussa julkaistun YLL-jäsenkyselyn vastaajista 42 prosenttia katsoi, ettei verkko-opetukseen anneta riittävästi työaikaa.

Kevään työehtosopimusneuvotteluissa asetetun yliopistojen työaikatyöryhmän yhtenä tehtävänä on ratkaista tämä epäsuhta sopimuskauden aikana. •

HANNA TANSKANEN

ERITYISASiantuntija, Opetusalan ammattijärjestö OAJ

HANNELE LOUHELAINEN

ERITYISASiantuntija, Opetusalan ammattijärjestö OAJ

KORKEAKOULUOPETTAJIEN ETÄOPETUSTUNNELMIA

”Olen opetuksen jälkeen aina todella väsynyt. Kielten opetuksessa myös nonverbaalinen viestintä ja tapakulttuurin huomioiminen on tärkeässä roolissa. Kaiken tämän huomioiminen on haastavaa, varsinkin, jos opiskelijalla ei ole kameraa tietokoneessa tai hän ei halua sitä käyttää.”

”Kuormitus on yliopiston tutkintovastaavalla moninkertaistunut. Jouduimme luomaan kevään opetuksen rakenteet ja

toteutuksen kahdella eri skenaariolla (etätoteutus ja osan opetuksen siirto elokuulle). Valtaosa opettajistamme on vierailijoita, joten vastuupettajana työkuormani ja metatyon määrä vähintään kolminkertaistui (valintakokeet, kurssit, rekryt). Mitään kompensatiota en ole kuullut olevan luvassa, talvisota-meiningillä kun mennään.”

”Suuri osa jo tehdystä suunnittelutyöstä kasvokkain tapahtuvaa opetusta varten valui hetkessä hukkaan, ja iso työmäärä erittäin nopealla aikataululla tuli tilalle. On raskasta, kun ei ehdi harjoitella ja kokeilla,

toimiiko jokin asia tarkoituksenmukaisesti ennen kuin sitä on pakko käyttää tositöissä. Käynnissä olleet 4. periodin kurssit ottivat pahasti siipeensä, ja tulevan periodin kurseja ei ehdi suunnitella ja mukauttaa ajoissa, varsinkaan kun samaan aikaan pitää paikkailla tilannetta 4. periodin opiskelijoiden kanssa ja kohta saada arvioinnit tehtyä jokseenkin johdonmukaisesti ja oikeudenmukaisesti. Voimat ja aika loppuvat jo muutenkin tässä vaiheessa akateemista vuotta herkästi kesken, ja nyt koronatilanteessa mennään kyllä jo aivan sietokyvyn ja kestämissen vääjällä puolella...” •

Professoreista huvennut 10 vuodessa yli viidennes

Suomen yliopistoissa on liki 500 professoria vähemmän kuin vuonna 2009. Eniten määrä on pienentynyt Aalto-yliopistossa, joka tosin tulkitsee tilastoja eri tavalla kuin Professoriliitto.

Professorikato on pysäytettävä, vaati Professoriliiton valtuusto kokouksessaan huhtikuussa. Liitto on huolestunut siitä, miten professorien määrä on laskenut vuosina 2009–2019 yli viidenneksen. Suunta on jatkunut samana: tänä vuonna yliopistoissa työskentelee 70 professoria vähemmän kuin viime vuonna.

Taideyliopistoa ja Hankenia lukuun ottamatta professorien määrä on vähentynyt kaikissa Suomen yliopistoissa. Erot ovat kuitenkin huomattavia. Esi-

merkiksi Helsingin, Turun ja Jyväskylän yliopistoissa pudotusta on tullut noin 10 prosenttia, kun taas Aalto-yliopistosta on Vipunen-tietokannan tilastojen mukaan lähtenyt yli puolet professoreista.

Aalto-yliopiston rehtorin Ilkka Niemelän mukaan tilastoissa ei ole huomioitu urapolkujärjestelmää eli *tenure trackia*, mikä aiheuttaa tilastoihin ”laskentaharhan”. Hänen mukaansa professuurien määrä on Aallossa päinvastoin noussut, kun mukaan lasketaan kaikille uratasoille rekrytoidut professorit. Heitä oli Aallossa vuoden 2019 lopussa yhteensä 386.

Kahden ylimmän tason (*associate* ja *full*) professoreita Aallossa oli 248. Kummallakin tasolla professorit työskentelevät toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja ovat käyneet läpi kansainvälisen vertaisarvioinnin.

— Siten meidän näkökulmastamme on vaikea nähdä, miksi molempia ei otettaisi huomioon vakinaisia professoreja tarkasteltaessa, Niemelä sanoo.

LAPIN YLIOPISTO VÄHENTÄÄ 39 TYÖNTEKIJÄÄ, 16 IRTISANOTAAN

Lapin yliopiston yt-neuvottelut päättyivät 7. huhtikuuta yliopiston hallituksen päätöksen irtisanoa 16 työntekijää. Yhteensä lähteä saa 39 yliopistolaista — loput 23 vähennetään muiden järjestelyiden kautta. Irtisanotuista 8 oli opetus- ja tutkimushenkilöstöä, 8 muuta henkilöstöä. Vähennykset koskevat myös professorikuntaa.

Yliopisto on tehnyt pitkään tappiota, joten yt-neuvottelut eivät tulleet yllätyksenä, JUKOn pääluottamusmies **Jarmo Kiuru** kertoo. Työntekijöiden edustajat olisivat kuitenkin halunneet jatkaa neuvotteluja,

sillä heidän mukaansa vähennysten määrää olisi voinut olla mahdollista pienentää.

Tulosityksiköiden johtajien esitykset henkilöstövähennyksistä eivät esimerkiksi päättyneet neuvottelupöytään ollenkaan. Muun muassa tästä syystä vaihtoehtoista irtisanomisille ei päästy pääluottamusmiesten mukaan kunnolla neuvottelemaan.

— Yhteistoimintalaki edellyttäisi syvällisiä keskusteluja, jotta sen tarkoitus toteutuisi. Pitäisi olla tarvittaessa valmis menemään yksityiskohtiinkin. Meille syntyi aika pian sellainen kuva, että me olimme vain kuultavana. Työnantaja ei halunnut keskusteluihin ryhtyä, Kiuru sanoo.

Kevään yt-neuvottelut olivat ensimmäiset irtisanomisiin johtaneet neuvot-

telut Lapin yliopiston historiassa. Rehtori **Antti Syväjärven** mukaan neuvottelovelvoite on täyttynyt ja neuvottelut käyty hyvässä hengessä.

— Työnantaja on halunnut olla asiassa ratkaisukeskeinen eikä ongelmakeskeinen. Emme neuvottelupöydän ulkopuolelle kommentoi tarkemmin yksityiskohtia, kuten olemme sopineet pääluottamushenkilöiden kanssa, Syväjärvi sanoo.

Jarmo Kiuru on toista mieltä.

— Sovimme yhteistoimintamenettelyn aikaisesta yhteisestä tiedottamisesta, emme siitä, että luottamusmiehet eivät voisi vapaasti esittää mielipidettään toteutuneesta ja jo päättyneestä yhteistoimintamenettelystä, Kiuru vastaa Syväjärvelle. •

— Aalto-yliopistossa jokainen tenure track -paikka tarkoittaa tietylle alalla osoitettua professuuria. Jo-
kaisella apulaisprofessorillakin on kriteerit täyttäes-
sään mahdollisuus edetä urapolulla vakinaistamisar-
vioinnin kautta samassa professuurissa.

**Professoriliiton puheenjohtajan Jouni Kivistö-Rah-
naston** mukaan olennaista on nimenomaan ylimmällä
tasolla olevien (full) professorien määrä. He vastaavat
oman professuurinsa lisäksi tieteen- tai taiteenalan
kehityksestä ja ovat tieteenalan lippulaivoja.

— Aallossa on ollut tenure track pitkään, ja ilmei-
sesti talon sisältä katsottuna järjestelmä toimii varsin
hyvin, Kivistö-Rahnasto sanoo.

— Mutta tenure-järjestelmien tulokinnassa toistuu
ajatusvirhe, että aikaisemmin professuureihin ei olisi
pätevöidytty. Aiemminkin on pätevöidytty, mutta ei
tenure-polussa. Professuureista jäädään myös eläk-
keelle. Jos meillä aiemmin oli kolme professoria, niin
kolmeen professuuriin oli iso joukko ihmisiä pätevöi-
tymässä ja kilpailemassa. Tenuren myötä meillä on
yksi professori sekä yksi associate- ja yksi assistant-
professori, jolloin mahdollisuudet päästä professuu-
riin itse asiassa pienenevät. Mitä vähemmän full-
professoreita, sitä vähemmän tenure-polkuja, joilla
pätevöityä. •

TUOMO TAMMINEN

(FULL) PROFESSORIEN MÄÄRÄN MUUTOS VUOSINA 2009–2019

	2009	2019	muutos (kpl)	muutos (%)
Aalto-yliopisto	295	146	-149	-50,5 %
Åbo Akademi	117	76	-41	-35,0 %
Tampereen yliopisto	319*	230	-89	-27,9 %
Oulun yliopisto	221	171	-50	-22,6 %
Lapin yliopisto	55	43	-12	-21,8 %
Itä-Suomen yliopisto	243	203	-40	-16,5 %
Vaasan yliopisto	50	42	-8	-16,0 %
Helsingin yliopisto	493	431	-62	-12,6 %
Turun yliopisto	268	236	-32	-11,9 %
Jyväskylän yliopisto	194	175	-19	-9,8 %
LUT-yliopisto	72	67	-5	-6,9 %
Hanken	27	28	1	3,7 %
Taideyliopisto	44	51	7	15,9 %
Yhteensä	2398	1899	-499	-20,8 %

LÄHDE: PROFESSORILIITON PALKKASELVITYS 2019

*Yhdistyneen Tampereen yliopiston sarakkeessa vuoden 2009 tieto
on saatu laskemalla TaY:n ja TTY:n professorimäärät yhteen.

MILLA TALASSALO

ELINA ANDERSSON-FINNE PROFESSORILIITON VIESTINTÄASiantuntijaksi

Filosofian maisteri **Elina Andersson-
Finne** aloitti Professoriliitossa viestinnän
asiantuntijana toukokuussa.

Helsingin yliopistossa aluetiedettä
ja viestintää opiskellut Andersson-Finne
valmistui vuonna 2013. Hän on ollut töissä
Helsingin yliopiston Svenska ärenden
-yksikössä viestintävastaavana ja kampus-
koordinaattorina. Hän on työskennellyt
myös opintoneuvojana Helsingin yliopis-
ton bio- ja ympäristötieteellisessä tiede-
kunnassa sekä toimittajana Yleisradiossa.

— Tiede on ollut aina inspiraation läh-

teeni. Tutkimusta ja tutkittua tietoa tarvi-
taan nyt entistä enemmän. Professoriliitto
tarjoaa tähän työhön erinomaisen näkö-
alapaikan. Tunnen, että liiton viestinnän
asiantuntijan tehtävässä kohtaa se, mitä
osaan ja mistä olen kiinnostunut.

Andersson-Finne on jo miettinyt
uudelle työlleen mahdollisia kehittämis-
kohteita.

— Haluan luoda foorumeita, joilla
professorit voivat kohdata yli tieteenalan-
sa ja oman yliopistonsa. Nykyinen poik-
keustilanne ja etätyöaika ovat osaltaan
luoneet tähän uusia mahdollisuuksia.

Pitkäaikainen viestintäpäällikkö **Kirsti
Sintonen** siirtyy eläkkeelle elokuun alusta
ja jää pois töistä toukokuun aikana. •

HENKILÖSTÖMÄÄRÄT YLIOPISTOITTAIN SYYSKUUSSA 2019

Yliopisto	Yhteensä		Opetus- ja tutkimushenkilöstö		Muu henkilöstö	
	Lkm 2019	Muutos edellis- vuodesta (%)	Lkm 2019	Muutos edellis- vuodesta (%)	Lkm 2019	Muutos edellis- vuodesta (%)
Helsingin yliopisto	7 083	3,9	4 114	3,8	2 969	4,1
Aalto-yliopisto	3 984	0,9	2 770	0,7	1 214	1,5
Tampereen yliopisto	3 429	0,0	2 254	0,0	1 175	-0,1
Turun yliopisto	3 003	0,1	1 880	-0,7	1 123	1,5
Oulun yliopisto	2 668	5,6	1 762	5,0	906	6,7
Jyväskylän yliopisto	2 263	-1,6	1 490	-1,5	773	-1,8
Itä-Suomen yliopisto	2 240	1,6	1 529	2,3	711	0,3
Åbo Akademi	1 006	1,8	599	0,0	407	4,6
LUT-yliopisto	886	-1,6	593	-2,8	293	1,0
Taideyliopisto	600	5,6	303	4,8	297	6,5
Lapin yliopisto	532	-0,7	280	-7,9	252	8,6
Vaasan yliopisto	426	4,7	265	8,6	161	-1,2
Svenska handelshögskolan	277	10,8	161	11,8	116	9,4
YHTEENSÄ	28 397	1,9	18 000	1,5	10 397	2,6

LÄHTEET: EK:N PALKKATIEDUSTELUT SYYSKUUSSA 2018 JA 2019, YPJ:N PIIRISSÄ OLEVAT

Yliopistojen henkilöstö- määrä jatkoi loivaa kasvua

Hankenissa kasvua yli 10 prosenttia. Opetus- ja tutkimushenkilöstö kasvoi runsaasti myös Oulussa, Vaasassa ja Taideyliopistossa.

TEKSTI **TUOMO TAMMINEN**

Yliopistojen henkilöstömäärä jatkoi toista vuotta loivaa kasvuaan, kertoo Sivistystyönantajat ry:n (Sivista) tuore tilastojulkaisu. Tilastot pohjaavat Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n palkkatiedusteluun, jonka tuoreimmat aineistot on kerätty syyskuussa 2019.

Yliopistolaisia oli viime syyskuussa vajaa kaksi prosenttia eli vähän yli 500 enemmän kuin syyskuussa 2018. Vuosi sitten kasvua oli yli 2,6 prosenttia. Sitä ennen yli prosentin kasvuun on päästy edellisen kerran vuonna 2012. Muun henkilöstön määrä kasvoi selvästi enemmän (2,6 prosenttia) kuin opetus- ja tutkimushenkilöstön (1,5 prosenttia).

Ylivoimaisesti eniten henkilöstö kasvoi Sivistystyönantajat ry:n tilastojen mukaan Hankenissa, lähes 11 prosenttia.

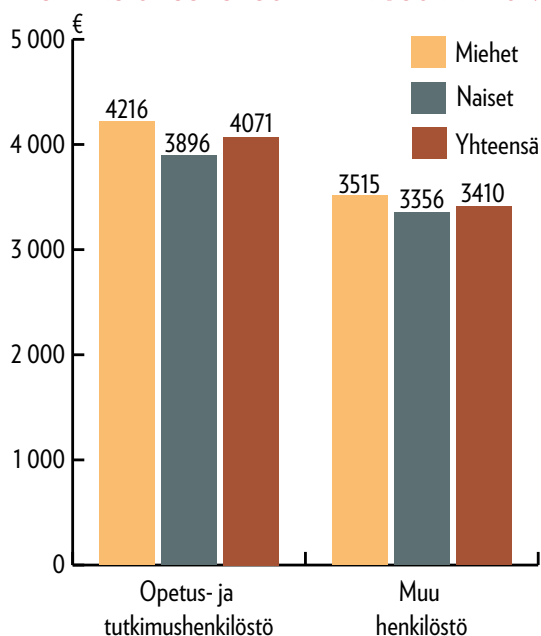
– Meillä on monta syytä kasvuun, ja osittain syyt liittyvät myös sattumaan, suunnittelu- ja kehityspäällikkö **Helena Strandell** kertoo.

Tärkein syy oli aiempaa suurempi ulkopuolinen tutkimusrahoitus. Tämän ansiosta on voitu palkata enemmän sekä tutkijoita että muuta henkilökuntaa. Lisäksi väitöskirjatutkijoita on edellistä vuotta enemmän työsuhteessa eikä apurahalla. Pienen yliopiston

HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMAT YLIOPISTOITTAIN VUONNA 2019 (%)

Yliopisto	Opetus- ja tutkimushenkilöstö		Muu henkilöstö	
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia
Aalto-yliopisto	70,4	29,6	37,9	62,1
Helsingin yliopisto	48,8	51,2	33,8	66,2
Itä-Suomen yliopisto	48,1	51,9	27,8	72,2
Jyväskylän yliopisto	48,3	51,7	33,2	66,8
Lapin yliopisto	35,4	64,6	30,6	69,4
LUT-yliopisto	66,4	33,6	41,3	58,7
Oulun yliopisto	58,9	41,1	38,1	61,9
Hanken	55,9	44,1	19,8	80,2
Taideyliopisto	48,2	51,8	39,1	60,9
Tampereen yliopisto	59,8	40,2	28,3	71,7
Turun yliopisto	48,5	51,5	29,4	70,6
Vaasan yliopisto	55,8	44,2	28,6	71,4
Åbo Akademi	46,1	53,9	35,6	64,4
YHTEENSÄ	54,8	45,2	33,2	66,8

KESKIAANSIOT SUKUPUOLITTAIN VUONNA 2019

tilastoissa näkyvät pienetkin muutokset, kuten se, että mittausaikaan syyskuussa on sattunut olemaan yhtä aikaa palkkalistoilla sekä muutama vakituinen työntekijä että heidän perhevapaidensa sijaiset.

Strandellin mukaan Sivistan tilastot ovat kuitenkin osittain hämääviä: henkilöstömääriin lasketaan mukaan kaikki työsuhteessa olleet kuukausipalkkaiset, joille on maksettu syyskuussa palkkaa. Esimerkiksi Hankenilla oli vuonna 2019 aiempaa enemmän osa-aikaisia tutkijoita, jotka siis näkyvät Sivistan tilastoissa siinä missä kokoaikaisetkin.

Opetushallinnon tilastopalvelun Vipusen mukaan opetus- ja tutkimushenkilökunta teki vuonna 2019 Hankenissa 153 henkilötyövuotta, kun Sivistan tilastoissa henkilöstön lukumäärä on 161.

Isoista yliopistoista eniten lisää väkeä palkkasi Oulun yliopisto. Siellä opetus- ja tutkimushenkilöstön määrä kasvoi 5 prosenttia ja muun henkilöstön määrä 6,7 prosenttia.

– Olemme pyrkineet tehostamaan rekrytointiamme ja varmistamaan, että henkilöstösuunnitelmien mukaiset rekrytoinnit toteutetaan. Kasvusta kaksi

kolmannesta on tapahtunut tiedekunnissa ja yksi kolmannes muissa yksiköissä, kuten palvelut, erillisyyksiköt ja infrayksiköt, kertoo henkilöstöjohtaja **Jarmo Okkonen**.

Tutkijanuravaiheista nousua on tapahtunut Okkosen mukaan eniten ensimmäisellä portaalla, jossa Oulun yliopisto on lisännyt henkilötyövuosien määrää noin 50:llä. Myös neljännellä ja kolmannella portaalla on kasvua, mutta toisella portaalla aavistuksen verran laskua.

Vielä enemmän opetus- ja tutkimushenkilöstö kasvoi Vaasan yliopistossa: 8,6 prosenttia. Myös Vaasassa kasvu johtuu yliopiston strategian mukaisesti panostuksesta tutkimukseen, tutkimusviestinnän asiantuntija **Riikka Kalmi** kertoo. Vaasan yliopistolla on 10 miljoonaa euroa strategiarahaa, jota se on käyttänyt tutkimuksen vahvistamiseen ja uusien tutkijoiden palkkaamiseen.

– Lisäksi yliopisto on pyrkinyt vahvistamaan kilpaillun ulkoisen rahoituksen hakemista, mitä kautta syntyy paljon projekteja ja niiden kautta tietenkin tutkijan ja projektitutkijan paikkoja, Kalmi sanoo.

Lapin yliopiston tilastoissa pistää esiin opetus- ja

tutkimushenkilökunnan määrän raju vähennys (–7,9 prosenttia) ja muun henkilökunnan vielä suurempi kasvu (8,6 prosenttia).

Muuta henkilökuntaa on henkilöstöjohtaja **Mervi Alatalon** mukaan aiempaa enemmän siksi, että Lapin korkeakoulukonsernin LUC:n tietohallinto ja IT-palvelut organisoituivat vuoden 2019 alussa Lapin yliopiston tuottamiksi konsernipalveluiksi. Kyse ei ole siis siitä, että yliopistoon olisi palkattu näin paljon kokonaan uusia työntekijöitä. LUC-konserniin kuuluu Lapin yliopiston lisäksi Lapin ammattikorkeakoulu.

– Muun henkilöstön osuus tulee meillä jatkosakin kasvamaan, kun LUC-korkeakoulukonsernin yhteiset palvelut kootaan Lapin yliopiston alaisuuteen vuoden 2020 loppuun mennessä, Alatalo sanoo.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön vähennyksestä valtaosa on tapahtunut ensimmäisellä tutkijanuraportaalilla. Lapin yliopisto on ollut talousvaikeuksissa jo monta vuotta, ja keväällä siellä käytiin yliopiston historian ensimmäiset työntekijöiden irtisanomisiin johdaneet yt-neuvottelut.

Yliopistolaisten palkat nousivat tarkastelujaksolla enemmän kuin moneen vuoteen. Opetus- ja tutkimushenkilöstön säännöllisen työajan ansiot kasvoivat keskimäärin 2,9 prosenttia ja muun henkilöstön 3 prosenttia. Tästä 2,45 prosenttiyksikköä selittyy työehtosopimuksen mukaisilla sopimuskorotuksilla, minkä lisäksi eri henkilöstöryhmien ansioita kasvattivat muut korotukset eli *liukuma*.

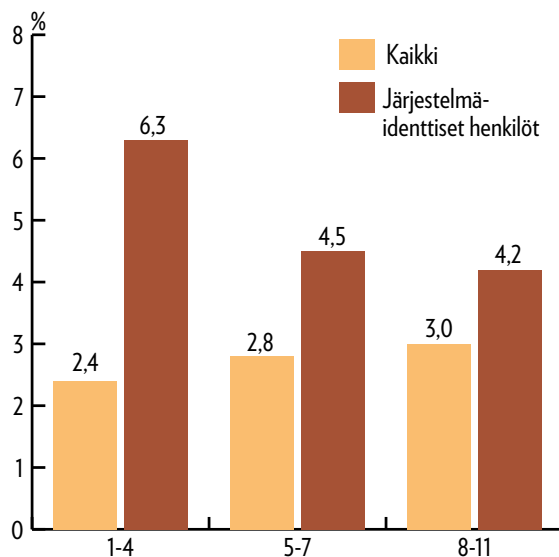
Sivistän tilastoissa käsitellään kaikkien henkilöiden, identtisten henkilöiden ja järjestelmäidenttisten henkilöiden palkkoja. Identtiset henkilöt ovat olleet tilastossa mukana sekä vuonna 2018 että 2019. Järjestelmäidenttiset henkilöt puolestaan ovat olleet kumpanakin vuonna samassa yliopistossa samassa henkilöstöryhmässä.

Kaikkien henkilöiden keskiansioita laskevat uudet työntekijät, jotka tyypillisesti aloittavat matalammalla palkalla kuin vanhat. Identtisten ja järjestelmäidenttisten henkilöiden palkat kasvoivatkin vuosina 2018–2019 lähes viisi prosenttia.

Tilastot eivät kuitenkaan kerro, mitä tämä sopimuskorotuksen ylittävä niin sanottu liukuma pitää sisällään. Professoriliiton toiminnanjohtaja **Tarja Niemelä** huomauttaa.

– Esimerkiksi väitöskirjatutkijoilla ansiot paranevat väitöskirjan edistymisen myötä, kun he pääsevät vaativuustasolta toiselle. Tai kun henkilö etenee professorin vakinaistamispolulla, hänen palkkansa kehittyy tehtävämuutosten myötä. •

OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN ANSIOKEHITYS VAATIVUUSTASOVÄLEIN VUOSINA 2018–2019 (%)

Identtisillä henkilöillä tarkoitetaan kumpanakin vuonna tilastossa mukana olleita henkilöitä. Järjestelmäidenttisillä henkilöillä tarkoitetaan kumpanakin vuonna samassa yliopistossa samaan henkilöstöryhmään kuuluneita henkilöitä.

VALTION TYÖNTEKIJÖILLE UUSI VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS – PALKAT NOUSEVAT SUUNNILLEEN YHTÄ PALJON KUIN YLIOPISTOISSA

Yli 70 000 valtion työntekijää sai huhtikuun alussa uuden virka- ja työehtosopimuksen. Palkat nousevat vajaan kahden vuoden sopimuskaudella 3,07 prosenttia. Tämän vuoden elokuussa palkat nousevat 1,1 prosenttia ja ensi vuoden kesäkuussa 0,97 prosenttia. Ensi vuoden kesäkuussa maksuun tulee prosentin suuruinen järjestelyvaraerä. Niin kutsutut kiky-tunnit poistuvat.

Palkankorotukset ovat samaa luokkaa kuin yliopistoissa. Yliopistojen reilua viikkoa aiemmin solmittu työehtosopimus nostaa palkkoja 3,2 prosenttia, mutta sopimuskausi on kuukauden pidempi kuin valtiolla.

– Saimme poikkeusoloissa aikaan vastuullisen sopimuksen, johon voi olla hyvin tyytyväinen. Ilmaisen kikytyöajanpidennyksen aika on ohi. Jatkossa työnantaja maksaa palkkaa tehdyistä työtunneista, JUKOn valtion neuvottelukunnan puheenjohtaja **Jonne Rinne** toteaa tiedotteessa. •

Neuvottelut takunneet Tampereen yliopistossa

Tampereen yliopistojen yhdistymiskivut jatkuvat. JUKOn, PRO:n ja JHL:n luottamushenkilöt jättivät lukuvuoden aikana neljä yhteistoiminta-aloitetta, jotka johtivat neuvotteluihin vasta huhtikuussa, neljä kuukautta ensimmäisen aloitteen jälkeen.

– Ennen säätiömaailmaa kaikkia suunnitelmia on käsitelty suhteellisen avoimesti. Nyt on ollut niin, että niistä asioista, mistä lain mukaan pitää neuvotella, neuvotellaan, mutta konkreettisesti opetusta ja tutkimusta koskevat asiat valmistellaan salassa, eikä kunnollista asiakirjajulkaisuutta ole, sanoo pääluottamusihminen **Sinikka Torkkola**.

Muun muassa yliopiston maaliskuussa antama työsuunnitelmaohje on puhuttanut. Siinä annettujen raamien mukaan esimerkiksi gradun tai diplomityön ohjaukseen saisi käyttää 10–20 tuntia ja kontakti- ja verkko-opetuksen valmisteluun 0–2 tuntia per opetustunti. Aiemmin ohjeajat ovat vaihdelleet paljon yksiköittäin, mutta ne ovat olleet silti huomattavasti suurempia kuin nyt annetut, Tampereen yliopiston opetusalan yhdistys TaYLL:n puheenjohtaja **Mika Mattila** kertoo.

– Mitään tarkkoja perusteluja meille ei ole annettu. Lähinnä on kerrottu, että yliopistossa halutaan kiinnittää huomiota siihen, miten opetuksen valmisteluun on käytetty aikaa. Ilmeisesti sitä on käytetty liikaa.

– Yliopistomme opetuksen suunnittelu on valtakunnallinen päänavaus ammattikorkeakoulujen suuntaan. Niissä opetuksen valmisteluun käytettävää aikaa on todella niukasti. Näkisin, että jatkossa ihmiset joutuvat tekemään opetuksen valmistelua omalla ajallaan, kun aiemmin lähinnä vain tutkimustyö jäi

enimmäkseen omalla ajalla tehtäväksi, Mattila sanoo.

Neuvottelut liittyvät Tampereen yliopiston ja Tampereen teknisen yliopiston yhdistymiseen, jonka jälkeen on pyritty esimerkiksi harmonisoimaan palkka- ja nimikekäytäntöjä. Tämä sinänsä ei ole ongelma, vaan se, miten asiaa on ajettu, Sinikka Torkkola sanoo.

Ongelmat ovat tiivistyneet usein siihen, että yliopisto haluaisi päättää asioista mahdollisimman pienellä väellä ja nopeasti, työntekijät taas varmistaa, että kaikkien henkilöstöryhmien ääni kuuluu.

Rehtori **Mari Walls** vetoaa isoon fuusioon, jota ei ole vielä saatu loppuun asti. Hänen mukaansa loppukeväästä on päästy "hyvin rakentavaan vuoropuheluun pääluottamusmiesten kanssa".

– On tärkeää, että kaikkien henkilöstöryhmien ääni kuuluu ja tämän myötä yhteistoiminnassa saamme aikaiseksi toimivat ratkaisut. Uutena yliopistona haemme meille toimivia käytänteitä, jotka välttämättä eivät ole samoja kuin aiemmissa yliopistoissa käytössä olleet toimintatavat, Walls sanoo.

Toukokuussa neuvottelut ovat vihdoinkin nytkään eteenpäin ja neuvotteluilmapiiri parantunut, Sinikka Torkkalanakin myöntää. Yliopisto on tullut joissakin asioissa työntekijöitä vastaan, ja asiakirjajulkaisuutta on luvattu parantaa. Työsuunnitelmaohjeen käsittely jatkuu työryhmässä, joka kerää nykyisestä ohjeistuksesta palautetta ja valmistelee seuraavan lukuvuoden ohjeistusta. Vielä on silti tekemistä, hän sanoo.

– Voisin veikata, että neuvottelut jatkuvat vielä kuukausia. Neuvottelulista on pitkä kuin nälkävuosi. •

TUOMO TAMMINEN

JOHTAJAT TYYTYVÄISIÄ YLIOPISTOJEN TOIMINTAAN POIKKEUSTILANTEESSA

Yliopistot ovat pärjänneet poikkeustilanteessa hyvin, arvioivat Professoriliiton tilaamaan kyselyyn vastanneet yliopistojen akateemiset johtajat. Lähes kaikki 32 vastanneesta rehtorista, vararehtorista ja dekaanista olivat ehdottomasti tai

osittain samaa mieltä siitä, että sekä johtaminen, viestintä, tietohallinto ja opintohallinto olivat toimineet hyvin. Eniten pandemia oli johtajien mukaan häirinnyt henkilöstöjohtamista, tutkimusta, kansainvälistä toimintaa ja yhteiskunnallista vaikuttamista, mutta niidenkin suurin osa vastaajista katsoi jatkuneen joksikin hyvin.

Huolissaan johtajat olivat henki-

löstön jaksamisesta ja siitä, että työt kuormittavat poikkeustilanteessa ihmisiä eri tavalla. Esimerkiksi opintohallinnon katsottiin kuormittuneen huomattavasti monia muita toimintoja enemmän, vaikka tämä ei ollutkaan näkynyt toiminnassa.

Kyselyn toteuttivat Tampereen yliopiston tutkijat **Elias Pekkola**, **Taru Siekinen** ja **Emmi-Niina Kujala**. •

Enemmän työtä samalla palkalla?

Ruotsin korkeakouluissa siirryttiin sujuvasti etäopetukseen eikä korona juuri vaikuta pääsykokeisiin. Se kuitenkin huolestuttaa, miten kauan opettajat jaksavat ja mitä taloudellisia seurauksia koronakriisistä korkeakouluille lopulta seuraa.

Tiistaina maaliskuun 17. päivä Suomessa oltiin ottamassa käyttöön valmiuslakia koronavirustilanteen takia. Koulujen ja rajojen sulkemista valmisteltiin. Ruotsissa hallitus ei nähnyt tarvetta samaan, mutta suositteli lukioita ja korkeakouluja siirtymään etäopetukseen. Työ- ja opiskelupaikoille on edelleen yleensä sallittua mennä ainakin osaan tiloista, kunhan ei ole flunssaoireita.

Karoliinisessa instituutissa Tukholmassa lääketiedettä opiskeleva **Henri Ala** kertoo, että heidän opettajansa eivät olleet varsinaisesti valmistautuneet etäopetukseen, mutta he siirtyivät siihen nopeasti.

— Aluksi saimme luentoja videoina. Sitten niitä alettiin pitää Zoomissa livenä samoihin aikoihin kuin luennot olisivat olleet muutenkin.

Alan mukaan etäopetusta on ollut hänen opinnoissaan aiemmin hyvin vähän. Ruotsin yliopisto-opettajien ja tutkijoiden liiton SULF:n puheenjohtaja, professori **Mats Ericson** vahvistaa, että tilanne oli samanlainen muuallakin.

— Tekniset laitteet, kuten tietokoneet, nettikamerat ja ohjelmat, olivat kuitenkin saatavilla, ja niitä pystyttiin nopeasti alkaa käyttää sellaisella laajuudella, mitä kukaan ei olisi uskonut ennen epidemian

puhkeamista. Oli hyvin vaikuttavaa, miten nopeasti opettajat ja muu henkilökunta pääsivät vauhtiin, Ericson sanoo.

Koronakevät on edennyt Ruotsin yliopistomaailmassa sujuvasti myös siinä mielessä, etteivät poikkeukselliset olosuhteet juuri vaikuta uusien opiskelijoiden valintaan. Toisin kuin Suomessa, Ruotsissa pääsykokeet ovat harvinaisia. Korkeakouluihin haetaan normaalioloissakin netin kautta yhteishaulla. Joidenkin opiskelijoiden asema on kuitenkin vaikeutunut, sillä ulkomaisten opiskelijoiden ruotsin kielen taidon osoittava TISUS-koe on peruttu kaikissa maissa Ruotsin ulkopuolella. Suomalaiset voivat osoittaa kielitaitonsa myös ylioppilastodistuksella, kuten ennenkin.

Ruotsalaisten ylioppilaiden ja muiden korkeakouluun haluavien tilannetta vaikeuttaa se, että he voivat pyrkiä tänä keväänä korkeakouluun vain ylioppilastodistuksen arvosanoillaan. Toinen vaihtoehto, kaikille avoin korkeakoulusoveltuvuutta mittaava *högskoleprovet* peruttiin. Se järjestetään seuraavan kerran syksyllä.

Vaikka kaikki on päällisin puolin järjestynyt Ruotsin yliopistoissa ja muissa korkeakouluissa hyvin, koronakriisi on aiheuttanut samanlaisia ongelmia kuin akateemisissa yhteisöissä muuallakin: tutkimus-

Tukholman Suomalaisten Opiskelijoiden puheenjohtajan Henri Alan mukaan ruotsalaisissa opiskelijapiireissä on noudatettu maan hallituksen suosituksia hyvin. Baareissa ei juhlita, vaikkei sitä olekaan kielletty. Moni Tukholman Suomalaisten Opiskelijoiden jäsen on kuitenkin jättänyt jäsenyytensä tänä keväänä uusimatta, koska yhdistyksen tapahtumat on täytynyt perua.

Opettajien ja tutkijoiden etuja ajava Mats Ericson uskoo etäopetuksen ja -kokousten saapuneen Ruotsin korkeakouluihin pysyvästi. Hän pelkää, ettei opettajien palkkaus vastaa lisääntynyttä työmäärää.

hankkeet viivästyvät, konferensseja perutaan ja äkillinen siirtyminen etäopetukseen työllistää.

Opettajien suurin huoli liittyy jaksamiseen. Aiheen nostavat esiin niin ruotsalaiset mediat kuin *Acatiimin* haastateltavat.

– Miten kauan tätä tahtia jaksetaan, pohtii suomalais-ugrilaisten kielten tohtori, nykyisin henkilöstöhallinnossa Uppsalan yliopistossa työskentelevä **Kirsi Höglund**.

– On riski, että opettajat ovat pakotettuja tekemään töitä enemmän kuin tavallisesti ilman erillistä korvausta, SULF:n Mats Ericson sanoo.

Niin henkilökunnan kuin opiskelijoiden jaksamista verottaa myös se, ettei etäopiskelu useimpien mielestä ole niin mukavaa kuin opiskelu fyysisessä kontaktissa. *Universitets läraren* -julkaisu kertoi huhtikuussa Tukholman yliopiston pikatutkimuksesta, jonka mukaan joka kolmas opiskelija voi korona-ajan olosuhteissa henkisesti huonosti.

Tällä hetkellä niin opiskelijat kuin korkeakouluopettajat odottavat Ruotsissa jo kesälomaa. Lepoa tarvitaan, sillä kevään poikkeusjärjestelyt jatkunevat syksyllä. Moni yliopisto ilmoitti Ruotsissa jo huhti-toukokuun vaihteessa varautuvansa siihen, ettei tavalli-

nen lähiopetus ala uuden lukuvuoden alussa ainakaan entisessä laajuudessa.

Koronapandemia jättää myös pysyvät jälkensä ruotsalaiseen korkeakoulumaailmaan. Aivan kuten Suomessakin on todettu, etäyhteyksiä käytetään töissä ja opinnoissa entistä enemmän.

– On opittu, että ihan hyvin voi osallistua kokouksiin, vaikkei ole paikan päällä. Ehkä siitä seuraa matkustelun väheneminen. Toisaalta, nyt ymmärretään myös henkilökohtaisten tapaamisten tarve, Kirsi Höglund sanoo.

Yliopistoissa ja muissa korkeakouluissa tulee olemaan tiivistä. Ruotsin hallitus haluaa kasvattaa niiden ympärivuotisia opiskelupaikkoja pysyvästi 2 600 opiskelijalla, koska koronan aiheuttama työttömyys kasvaa. Rahoitusta tähän ollaan varaamassa tälle vuodelle 111 miljoonaa kruunua (10,5 milj. euroa) ja ensi vuodelle 222 miljoonaa kruunua (21 milj. euroa).

SULF:n puheenjohtaja Mats Ericson odottaa mielenkiinnolla, miten rahat lopulta kohdentuvat korkeakouluille uusien opettajien palkkaamiseen ja tutkimukseen.

– Aikaisemmissa taloudellisissa kriiseissä Ruotsin korkeakoulusektori on yleisesti ottaen ollut uhattuna sekä tutkimuksen että koulutuksen osalta. •

Hanna Kososen (kesk.) ministerinpesti on loppumassa elokuussa, kun puoluetoveri Annika Saarikon on määrä palata perhevapaalta.

”OLEN PYRKINYT TUOMAAN KORKEAKOULUILLE TYÖRAUHAA TURBULENTTIEN VUOSIEN JÄLKEEN”, SANOO JULKISUUDESSA SÄÄSTELIÄÄSTI ESIINTYNYT TIEDE- JA KULTTUURIMINISTERI **HANNA KOSONEN**. ARVIOINTI YLIOPISTOJEN AUTONOMIASTA ON KOSONEN MUKAAN VIHDOIN KÄYNNISTYMÄSSÄ.

TEKSTI **TUOMO TAMMINEN**

1) Olette pitänyt varsin matalaa profiilia. Mitä pidätte ministeriaikanne tärkeimpänä korkeakoulupoliittisena kysymyksenä ja mitä olette tehnyt sen eteen?

– Olen pyrkinyt omalla työlläni tuomaan korkeakouluille työrauhaa monella tapaa turbulenttien vuosien jälkeen. Tämä oli myös keskustan tavoite vaaleissa korkeakoulupoliittikan osalta. Johdin hallitusneuvotteluissa ryhmää, joka neuvotteli ja kirjoitti hallitusohjelman koulutusta ja sivistystä koskevat tavoitteet. On ollut hienoa olla pistämässä niitä täytäntöön. Konkreettisista saavutuksista olen tyytyväinen muun muassa siihen, että saimme korkeakoulujen rahoituksen suunnan kääntymään ja indeksit palautettua heti vaalikauden alussa.

2) Osaisitteko kertoa ilman luntaamista, miten tutkimusrahoituksen kokonaiskustannusmalli toimii?

– Periaatteessahan mallin idea on yksinkertainen eli se, että yliopistot ja tutkimuslaitokset saavat korvauksen kaikista kustannuksista, joita tutkimushanke toteuttajalle aiheuttaa.

– Sitä en sen sijaan osaa luntaamatta kertoa, miten kokonaiskustannusmalli toimii yliopistojen sisällä. Eri yliopistot ovat luoneet sisäisesti erilaisia veloitus- ja hyvitysmalleja, jotka saattavat saada mallin näyttämään yliopiston sisällä joko monimutkaiselta tai jopa epärealistiselta.

– Ministeriössä olemme miettimässä parhaillaan, miten kartoittaisimme kootusti näitä yliopistojen ja tutkimuslaitosten sisäisiä menettelytapoja, jotta kokonaiskustannusmallin toimivuutta voitaisiin objektiivisesti arvioida. Tällaista kartoitusta ei mallin olemassaolon aikana ole toistaiseksi toteutettu.

3) Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö Jari Gustafsson vetosi A-studion haastattelussa korkeakouluihin, että ne osallistuisivat talkoisiin koronatilanteen

vuoksi ja lisäksi aloituspaikkoja. Mitä mieltä te olette tästä ajatuksesta – pitäisikö korkeakoulujen ottaa lisää opiskelijoita ilman lisärahoitusta?

– Korkeakoulujen aloituspaikkojen merkittävä lisääminen on keskeinen hallitusohjelman tavoite ja olen edistänyt sitä pitkäjänteisesti tähänkin asti.

– Lisäksi teen töitä sen eteen, että saisimme vielä myös ihan aloituspaikkoihin korvamerkittyä lisärahoitusta. Ajattelen, että panostukset koulutukseen ja tutkimukseen ovat myös kannattavia investointeja ja tässä akuutissa koronatilanteessa. Nyt, kun työmarkkinat eivät vedä, on vielä tavallistakin parempi aika opiskella.

4) Hallitusohjelmassa todetaan: ”Toteutetaan arviointi eri hallintomuotoisten yliopistojen hallinnollisen autonomian tilasta ja sen suhteesta perustuslain vaatimuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kolmikantainen yliopistodemokratia”. Milloin tämä arviointi käynnistyy ja onko sen toteutustavasta tehty päätöksiä?

– Olen valmistelemassa arvioinnin käynnistämistä vielä ennen kesää. Tähän näyttää liittyvän kovasti erilaisia odotuksia ja toiveita. Siksi jo tämän selvityksen valmistelussa pitää olla huolellinen.

5) Ehdittekö seurata tiedepolitiikan lisäksi myös tiedeuutisia? Onko teillä tieteenalaa tai -aloja, joista olette erityisen kiinnostunut?

– Olen tieteessä varsin moniruokainen. Töihini liittyen olen seurannut erityisesti ilmasto-, energia- ja ympäristötieteitä sekä nyt viime aikoina koronaan liittyviä kansainvälisiä tiedejulkaisuja. Ihmisen käyttäytyminen ja psykologia kiinnostavat kovasti sekä kansantaloustiede, johon aion uppoutua ensi syksynä. •

HANNA KOSONEN VASTASI ACATIIMIIN KYSYMYKSIIN SÄHKÖPOSTILLA 22.5. TOIMITUS ON LYHENTÄNYT VASTAUKSIA.

KOLUMNI

TUOMO TAMMINEN
ACATIIMIN PÄÄTOIMITTAJA

Acatiimi on teidän lehtenne

Hyvää järjestölehteä tehdään lukijoille. Ei julkaisijaliittojen työntekijöille, puheenjohtajille, mainostajille tai päätoimittajan kavereille. Vaan teille, hyvät lukijat.

Tämä on ensimmäinen päätoimittamani *Acatiimi*, ja aivan pian ette joudu minun naamaani täällä paikalla toistamiseen katselemaan. Jatkossa tässä on joku teistä. Aion seurata edeltäjäni **Kirsti Sintosen** viisasta linjaa: *Acatiimissa* täytyy kuulua nimenomaan yliopistojen ja tutkimuslaitosten opettajien, tutkijoiden ja muun asiantuntijahenkilöstön ääni.

Mutta miltä tuo ääni kuultaa? Onko se kokeneen professorin itsevarma jyrähdys vai väitöskirjaansa aloittelevan nuoren tut-

kijan utelias kysymys? Kuuluuko ääni Arktisesta keskuksesta Rovaniemeltä vai Tampereen yliopiston Alakuppilasta? (Kunhan joskus pääsemme eroon koronasta.) Tärkeää on sekin, mitä opiskelijat ja yliopistojen muu henkilökunta ajattelevat. Kuulumme kaikki samaan tiedeyhteisöön.

Haluan, että *Acatiimissa* kuuluu kaikkien yliopistolaisten ääni. Ei päällekkäin vaan kukin vuorollaan, kaikessa rauhassa. *Acatiimilla* on mahdollisuus syventyä asioihin hoppuilematta. Pohtia suuria linjoja, jättää somerisahdusten raportointi muille. Tähän kuitenkin tarvitsen teidän apuanne.

Päätoimitan lehteä kellarityöhuoneestani. Ikkunastani näen neljä mäntyä, yhden omenapuun latvan, autokatoksen katon ja naapurin antennin.

Puulajit voivat vähän vaihdella, mutta muuten asetelma on useimmilla toimittajilla sama: nä-

SAKSITUT

1 ”Suomella ja sen kullakin yksittäisellä toimijalla ei ole varaa luottaa kriittisten alojen tietohuollossa yleiseen hyvántahtoisuuteen vaan toimia ennakkoivasti. Tietoyhteiskunnassa tutkittu tieto on kriittistä kaikelle toiminnalle ja osa jokaisen yrityksen ja yhteisön kriiseihin varautumissuunnitelmaa.”

JARMO SAARTI, DOSENTTI, KIRJASTON JOHTAJA,
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO, HS MIELIPIDE 21.4.2020

2 ”Tutkijat ovat pitäneet kannustinjärjestelmästä. Tietäisipä, miten tarkkaan

Jufo-keskiarvoja ja viittaustietokantoja muutenkin vertaillaan. Näistä mittareista on tullut tutkijoille uusi sosiaalinen media.”

VAASAN YLIOPISTON REHTORI JARI KUUSISTO,
SUOMEN KUVALEHTI 8.5.

3 ”Toivon teidän ymmärtävän, että se, että teiltä vaaditaan paljon, on välittämistä. Se, että teiltä ei vaadita paljon eikä seurata niin kuin me [MIT:ssa] seuraamme opiskelijoita ja saatte tehdä mitä haluatte, on välinpitämättömyyttä yhteiskunnalta. Olisitte paljon onnellisem-

massa asemassa sellaisessa paikassa, jossa teistä välitettäisiin mutta myös vaadittaisiin suorituksia.”

PROFESSORI BENGT HOLMSTRÖM,
TALOUSELÄMÄ 9.5.

4 ”Todellakin, mikään ei huuda ’Välitän sinusta, opiskelija’ samalla tavalla kuin Vihriälän työryhmän esimerkki, 2000 euron lukukausimaksut. Holmström esittää asiansa korkeakouluopiskelijoille kuin hän puhuisi tuhmillle lapsille. Sietämättömän alentavuuden lisäksi olettamus

köala on kapea. Tietoa kerätään lähinnä puhelimella ja tietokoneella. Yliopistolaiset osaavat varmasti samastua journalistien kiristyneeseen työtahtiin, joka jättää vähän tilaa tavata ihmisiä kasvotusten ja liikkua lukijoiden joukossa. Tiedotustilaisuuksiakin järjestetään koko ajan vähemmän, koska ei niihin kukaan enää tule.

Siksi kaikki juttuvinkit ja kaikenlaiset terveiset auttavat tekemään parempaa ja moniäänisempää Acatiimia. Ei pidä olettaa, että jokin aihe on Acatiimille liian pieni tai jo toimituksen tiedossa. Ehkä asia joskus onkin jo tiedossa, mutta juuri toinen tai kolmas samaa aihetta käsittelevä viesti auttaa ymmärtämään, että kyseessä on ilmiö. Uutinen, joka täytyy kertoa.

Jos kuulostan hieman ylevältä, se minulle sallittakoon – journalismi on ylevä asia, aivan kuten tiedekin. Demokraattisen yhteiskunnan tukipilareita kumpikin. Tutkijan ja toimittajan työkalut

”Haluan, että Acatiimissa kuuluu kaikkien yliopistolaisten ääni. Ei päällekkäin vaan kukin vuorollaan, kaikessa rauhassa.”

voivat olla erilaisia, mutta kummallakin on sama päämäärä, tieto. Rohkenisinko jopa sanoa, että totuus. Aina se karkaa, mutta aina sitä pitää tavoitella.

On kunnia saada olla tekemässä Acatiimia, jossa toivon voivani edistää sekä journalismia että tiedettä ja korkeakoulutusta.

Toivon saavani juhlanan esittäytämiskolumnini seurauksena paljon juttuideoita. Tiedän kuitenkin pa-

remmin. Kaikilla on omat kiireensä.

Mutta ehkä ajatus juttuvinkistä Acatiimille jää kytämään. Kun joskus myöhemmin jokin asia oikein näivertää mieltä, miksei ajatukseen jakaisi kahvipöydän lisäksi myös Acatiimin toimitukselle?

Ajatuksesi saattavat kiinnostaa muitakin, ja parhaimmillaan ne voivat saada aikaan muutoksen. Kuten edeltäjäni haastattelussaan sivulla 34 kertoo, Acatiimia luetaan tarkasti myös yliopistojen johdossa.

Saan jatkuvasti tietoa ja apua julkaisijaliittojen osaavilta työntekijöiltä ja luottamushenkilöiltä sekä Acatiimin toimitusneuvostolta, mutta heidän eivät voi tietää, mitä jokaisen Suomen yliopiston jokaisen tiedekunnan jokaisella laitoksella tapahtuu.

Te tiedätte: jokaisen ikkunas- tai ovenraosta näkyy pieni tai joskus vähän isompi kaistale yliopistomaailmaa. Yhdessä toimimalla meidän kaikkien näköala voi avartua. •

opiskelijoihin kohdistuvan vaatimustason alhaisuudesta on erittäin omituinen. Reipas puolet suomalaisista opiskelijoista uupuu opinnoissaan, varmaankin sitten siksi, että meiltä ei vaadita paljon. Kiitos tiedosta Bengt, kiitos todella paljon.”

PÄÄTOIMITTAJA TUUKKA TERVONEN,
JYLLKÄRI 11.5.

5 ”Naistenlehden kannessa Maaret Kallio tarjoaa armollisuutta. Siihen on nyt pakko tarttua. Mutta miksi se on niin vaikeaa? Armollisuus ei kuulu tutkimuksen

etotukseen. Päinvastoin. Tiedeyhteisöissä painetaan sata lasissa, kilpaillaan, ollaan luovia, teräviä ja tehokkaita. Kaikki on ansaittava, etenkin työuran alkupuolella. Se, joka tarvitsee armoa, voi poistua. Tutkija oppii piilottamaan osan todellisuuttaan, heikot kohtansa ja lähipiirissä olevat mahdolliset uhkatekijät. Ettei vain tiedeyhteisö tai rahoittajat ala epäillä tieteentekijän kyvykkyyttä. Jo nuorena opimme, että *yliopisto ei ole mikään sosiaalitoimisto.*”

DOSENTTI ULLA VANHALA,
ROHKEUS-BLOGI, KONEENSAATIO.FI 14.5.

6 ”Ammattien historialliset omakuvat, intellektuaalisten ja sosiaalisten perimien esitystavat, elävät monissa muodoissa. Kieleen ne ovat juurtuneet ammattinimikkeissä (lakimies) ja etiketeissä (Mr. Chairman). Yliopistojen käytävillä ja saleissa voi tarkastella omin silmin ammatikunnan omakuvaa. Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta on koristeltu kymmenin miesten muotokuvin. Inkeri Anttilan kasvoista löytyy etsimällä pieni patsas ikkunalaudalta.”

TUTKIJA IMMI TALLGREN, YLIOPISTO-LEHTI 4/2020

Sujuu se näinkin

Toisilla tutkimus on hidastunut eikä etene, toisilla työtä on enemmän kuin koskaan. Acatiimi selvitti, miten korona-aika on vaikuttanut yliopistojen arkeen.

Kliininen opettaja **Claudio Oliviero** on tehnyt tänä keväänä sikojen terveys-tarkastuksia älypuhelimien, kuvanvakaajan, kamerajälustan ja hands free -mikrofonin kanssa. Viidennen vuoden eläinlääkäriopiskelijoiden oli tarkoitus olla mukana, mutta korona-aikana vierailijaryhmiä ei ollut suotavaa viedä tiloille.

— Suurin osa opiskelijoista menee kesällä tekemään praktiikkaa, ja heidän täytyy saada tietyt pakolliset opinnot suoritettua, sanoo Oliviero.

Hän työskentelee Helsingin yliopiston kliinisen eläinlääketieteen osastolla.

Koska tilavierailua ei voinut jättää kokonaan väliin, Oliviero alkoi miettiä vaihtoehtoja yhdessä professori **Mari Heinosen** kanssa. Kun kuvausvälineiden hankintaan järjestyi rahoitus, kolme opiskelijaryhmää pääsi seuraamaan Zoomin välityksellä, kun Oliviero teki kolmella tilavierailulla sikojen tarkastuksen parituntisessa ”suorassa lähetyksessä”.

Välillä Oliviero pyysi tilan omistajaa kuvaamaan, mutta suurimman osan tarkastuksesta hän hoiti itse

kännykkää kuvanvakaajalla pidellen.

— Joku opiskelija sanoi, että tämä oli parempi kuin paikan päälle meno. Tätä en ihan usko. Ainoa mikä opiskelijoilta puuttui, oli käytännön harjoitus. Yleensä jos on esimerkiksi tarvetta lääkittää eläintä, eläinlääkäri näyttää ja opiskelija toistaa toimenpiteen, Oliviero sanoo.

Opiskelijat olivat käyneet tilavierailuilla jo aiemmin, joten videokäynti ei ollut onneksi valmistuvien eläinlääkäreiden ensikosketus sikalaan.

Samaa välineistöä käytetään myös sikojen sairauksien kurssilla, johon on normaalisti kuulunut käsin tehtäviä töitä, kuten raadonavausharjoituksia. Nyt Oliviero ja Heinonen hoitavat opetuksen niin, että toinen tekee, toinen kuvaa ja opiskelijat seuraavat ja kyselevät reaaliaikaisesti.

Suunnitelmat ovat menneet uusiksi muillakin. Tutkimuslaboratorioon ei pääse, aineiston keruu on tauolla, työmatkat ja tutkijavierailut eivät onnistu. Etenkin määräaikaissa pesteissä työskenteleville tutkijoille projektien hidastuminen voi olla iso kriisi.

Jyväskylän yliopiston psykologian professori **Kaisa Aunola** kertoo, että psykologian laitoksella

Helsingin yliopiston
Porthanian luentosalit
ovat olleet tyhjillään.

korona on vaikuttanut hyvin eri tavoin eri ihmisten työhön. Hänelle poikkeusaika toi odottamattoman työrupeaman.

Hän on aiemmin ollut mukana kansainvälisen konsortion hankkeessa, jossa on tutkittu vanhemmuuden voimavaroja ja kuormitustekijöitä 40 maassa. Kun epidemia maaliskuussa sulki perheet koteihinsa ympäri maailman, hankkeen vetäjät käynnistivät nopeasti uuden aineiston keruun siitä, miten vanhemmat koronaviruksen parjäävät.

Aunola sanoo, että hanke laitettiin liikkeelle vajaan kahdessa viikossa, kun normaalioloissa siihen olisi voinut mennä kaksi kuukautta. Samalla peruuntui hänen suunnitelmansa tehdä tänä vuonna puolikasta työaika.

– En ole laskenut tunteja. On tullut tehtyä töitä yölläkin, käännettyä lomakkeita ja mietittyä sanamuotoja. Toisaalta se auttoi, kun tiesin, että muut tutkijat tekevät samaa: puhallamme yhteen hiileen ja haluamme omalta osaltamme luoda yhteiskunnallisesti vaikuttavaa tutkimusta.

Aunola on työskennellyt täysin etänä ja sanoo, että se sopii hänelle.

– Saan enemmän aikaiseksi omissa oloissani, siitäkin huolimatta, että myös lapset ovat käyneet koulua kotoa käsin etänä.

Joillakin kollegoilla on ollut hankalampaa. Neurotieteilijät eivät ole pystyneet kutsumaan tutkittavia laboratorioon, ja esimerkiksi aineiston keruuta kouluissa on jouduttu tekemään etänä tai lykkäämään.

Poikkeusolot laittavat apurahatutkijat henkisesti ja taloudellisesti ahtaalle, kertoo Suomalaisen Tiedekatemian apurahansaajilleen huhtikuun lopussa tekemä kysely. Sen mukaan tutkijoiden työmoraali on korkea ja tutkimusta edistetään kaikin tavoin. Poikkeusolot kuitenkin aiheuttavat lisästressiä, ja lisäksi apurahatutkijoiden taloudellinen tilanne on heikentynyt. 59 prosenttia vastaajista koki, että tutkimustyö ei edisty riittävästi ja että keskittymiskyky on heikentynyt.

Tilanne on kuormittanut eri henkilöstöryhmiä hyvin eri tavoin, vahvistaa myös Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen johtaja, professori **Jarkko Ketolainen**.

– Meillä laboratoriotoiminnassa on aika paljon suorittavaa porraa, jolle on ollut vaikea keksiä tekemistä. Olemme esimerkiksi etänä laittaneet ajan tasalle kemikaalikortistoja, Ketolainen sanoo.

Claudio Oliviero on tehnyt sikojen terveystarkastuksia älypuhelimien kanssa, jotta eläinlääkäriopiskelijat voivat seurata mukana.

PETTERI KIVIMÄKI

VERNA NURMIRANTA

TUOMO LÄTTINEN

Psykologian professori Kaisa Aunola (ylhäällä vas.)

Farmasian laitoksen johtaja Jarkko Ketolainen (ylhäällä oik.)

Tuore luokanopettaja ja musii-kin opettaja Verna Nurmiranta (alhaalla vas.)

Tärkeät mittaussarjat farmasian laboratoriossa ajettiin loppuun koronaepidemian alettua, mutta uusia ei aloitettu. Toukokuussa päästiin taas käynnistämään joitakin töitä.

— Laboratorioon ovat saaneet mennä vain nimeytyt henkilöt, joiden pitää ilmoittaa, milloin menevät, mitä tekevät ja kauanko viipyvät. Hankalinta on ollut paljon simulointia ja laskentaa ja vahvaa suojausta vaativien aineistojen käsittely. Sitä ei voi etänä tehdä, joten myös tämäntyyppinen tutkimus on kärsinyt.

Huhtikuun 14. päivän aamuna opetusharjoittelija **Verna Nurmiraanta** avasi ensimmäisen videoyhteyden Oulun normaalkoulun oppilaiden kanssa, ja neljäsluokkalaisten iloisia naamoja alkoi ilmestyä kuvaruutuihin.

Luokkaan astuminen ei valmistuvaa opettajaa enää hermostuta, mutta hän yllättyi itsekin, miten paljon enemmän videotapaaminen jännitti.

— Onneksi lapset ovat tosi vastaanottavaisia ja tottuneet harjoittelijoihin, Nurmiraanta sanoo.

Etäkoulun haasteita oli tuolloin pyöritelty mediassa jo viikkokausia. Kun koulut sulkeutuivat, peruttiin myös Nurmiraannan viimeinen opetusharjoittelu, jonka oli tarkoitus alkaa maaliskuun puolivälissä. Pian tuli uusi tieto, että harjoittelu tehdään etänä kuukautta myöhässä.

— Minulla oli siitä hyvä tilanne, että minulla oli jo harjoitteluja alla. Heille, joille tämä oli ensimmäinen oikea opetusharjoittelu, tämä saattoi olla isokin pettymys, Nurmiraanta sanoo.

Opetustunteja kertyi vähemmän kuin luokassa, koska etäkoululaiset tekivät paljon töitä itsenäisesti. Opetusharjoittelijana piti ideoida muun muassa kotioloihin sopivia toiminnallisia tehtäviä: mene keittiöön, tutki ruokapakkauksia ja selvitä, mistä maista eri ruoat ovat peräisin.

Nurmiraanta uskoo, että vaikka etänäkin on selvitty, koulutilan merkitys ja opettajan kohtaamisen tärkeys on kirkastunut niin oppilaille kuin vanhemmillekin. Osa oppilaista pystyy olemaan aktiivisia videoyhteydellä, kun taas toiset jäävät hiljaa sivuun, vaikka normaalisti luokassa olisivat puheliaitakin.

— Välillä joku putoaa pois ja ruutu menee pimeäksi. Pitää keskittyä niin moneen asiaan yhtä aikaa, ettei opettaja pysty kontrolloimaan tilannetta samalla tavalla, hän kuvaa.

Verna Nurmiraanta valmistui nyt luokanopettajaksi ja musiikin aineenopettajaksi ja toivoo löytävänsä syksyksi oman alan töitä.

— Vaikka etäharjoitteluun liittyi epätietoisuutta ja

erilaisia haasteita, pitää ottaa etuoikeutena se, että on saanut kokea tämän ajan.

Etäopetus on kasvattanut yliopistojen opettajien ja lehtorien työtaakkaa. Eivät etätöitä huonosti ole menneet: jotkut ovat huomanneet, että gradu- ja väitöskirjaohjattavat ovat olleet jopa aktiivisemmin yhteyksissä kuin normaalisti, ja opinnäytteet ovat edistyneet. Moni on kuitenkin huomannut, että Zoom-luennot tuntuvat raskaammilta kuin normaali opetus. Pahimmillaan kurssisuunnitelmat ovat menneet täysin uusiksi.

— Opettajat ovat tehneet yömyöhään tutoriaaleja opiskelijoille. He ovat joutuneet purkamaan opetus sisältöjä osatehtäviksi ja nauhoittamaan näistä videoita, joihin voi palata uudelleen, kertoo valosuunnittelun professori **Tomi Humalisto** Taideyliopiston Teatterikorkeakoulusta.

Hänen alallaan valosuunnittelun opiskelussa hyödynnetään tietokoneohjelmistoja esimerkiksi näyttämön valonheittimien sijoittelun teknisessä piirtämisessä. Maisteriopinnoissa koko kevään pituiseen *Games and Virtual Reality in Performing Arts* -opintokokonaisuuteen olisi kuulunut viiden viikon mittava studiotyöskentely, ja lähiopetuksen loppuminen oli aikamoinen pommi.

”Laboratorioon ovat saaneet mennä vain nimetyt henkilöt, joiden pitää ilmoittaa, milloin menevät, mitä tekevät ja kauanko viipyvät.”

JARKKO KETOLAINEN

— Opettajat löysivät beta-vaiheen ohjelmiston, jonka avulla voitiin työskennellä etänä, mutta kurssin luonne muuttui täysin, Humalisto sanoo.

Humaliston omaan opetukseen on kuulunut teorialuentoja ja seminaarityöskentelyä, jotka taipuvat helpommin etätapaamisiksi. Monille Teatterikorkeakoulun projekteille koronakevät on ollut raskas isku. Opetusteatterissa on vuodessa ensi-iltoja enemmän kuin isossa laitosteatterissa. Kun teatteri suljettiin, ryhmätöitä ja opinnäytteitä siirtyi syksyyn.

Humalisto kertoo, että jotkut työryhmät ovat onnistuneet muokkaamaan produktionsa toisenlaisiksi audiovisuaalisiksi esityksiksi. Yksi työryhmä teki esi-

Professori Tomi Humalisto uskoo poikkeuskevään opettaneen taitoja, joista on hyötyä myöhemminkin.

tyksestä kuunnelman, mikä kuulostaa valosuunnittelun kannalta katastrofilta.

– Valosuunnitteluun löytyi kuitenkin luova ratkaisu, jossa nivottiin visuaalinen valon kuvaus yhteen kuunnelmatekstin kanssa. Valosuunnittelijaopiskelija käänsi visuaaliset tulkintansa kielelliseen muotoon, joka ilmentyi kuulijalle kertojahahmon kautta. Valon kuljetus yhdistettiin kuunnelmateoksen kohtauksiin ja niiden draamallisiin tapahtumiin.

Humalisto pohtii, että vaikka taiteellisessa prosessissa on voinut tapahtua isojakin muutoksia, tästä keväästä jää varmasti haltuun taitoja, joita voi tarvita myöhemmin.

Korona-ajalla oli vaasalaisen **Hanna-Kaisa Pernaan** väitöstilaisuuteen yllättävä vaikutus: kuulijoita kertyi moninkertaisesti verrattuna siihen, mitä hän odotti.

Normaaliin väitöstilaisuuteen olisi tullut ehkä 20–30 osallistujaa. Parhaimmillaan Zoomissa oli 106 linjaa auki ja monen linjan päässä parikin ihmistä.

– Nyt oli hurjasti paljon enemmän entisiä työkavereita sekä muita jatko-opiskelijoita, jotka eivät olisi väitöksen takia lähteneet matkustamaan. Paikallis-

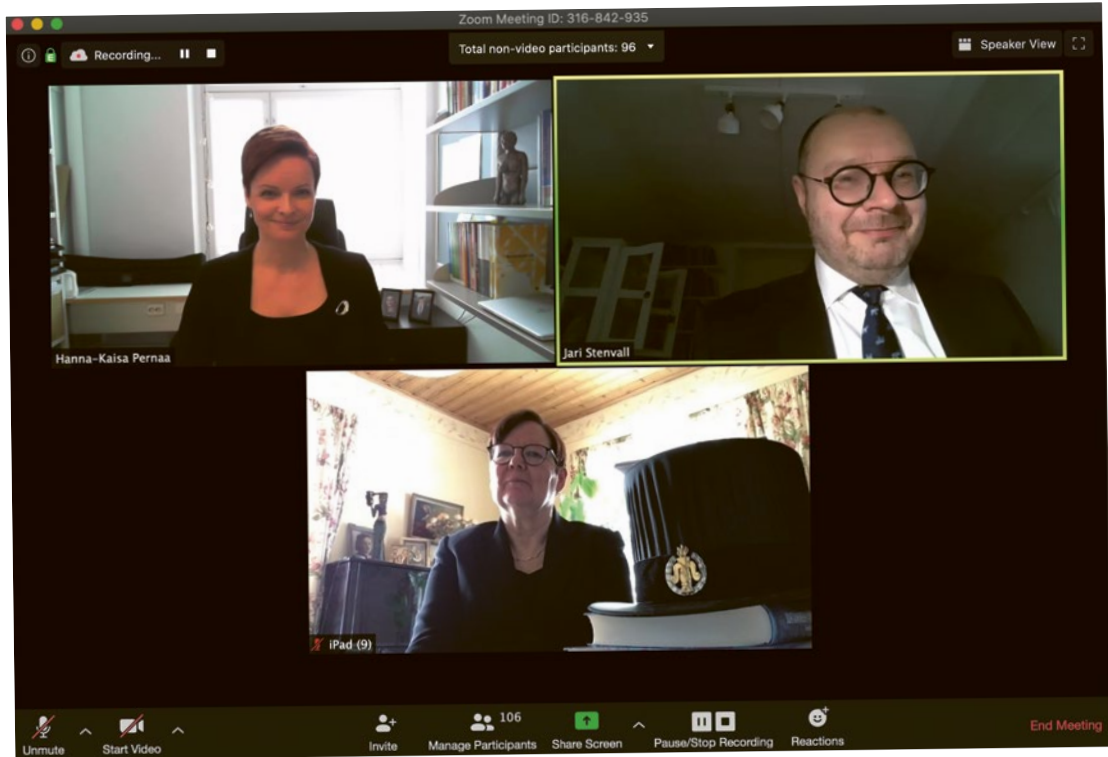
”Suurin ero tavalliseen oli karonkan sijaan omaan ruokapöytään siirtyminen heti väitöksen jälkeen.”

JARI STENVALL

lehden uutisessa oli linkki tilaisuuteen, ja uskon, että sinne rohkaistui tulemaan väkeä, joka ei ole ennen ollut väitöstilaisuuksissa. Joillekin sukulaisille käytiin asentamassa pädilke Zoom ja neuvomassa, miten sinne pääsee, Perna kertoo.

Perna väitteli tohtoriksi Vaasan yliopistossa 3. huhtikuuta. Sosiaali- ja terveyshallintotieteen alan väitöstutkimus käsittelee hyvinvoinnin toivottua tulevaisuutta.

Samaan aikaan kun Perna avasi yhteyden Vaasan yliopistolla, Tampereen yliopiston hallintotieteen professori **Jari Stenvall** paineli tohtorinhattu kainalossaan kotinsa portaat ylös puolison ja viiden koiran jäädessä alakertaan.

Hanna-Kaisa Perna (vas. ylhäällä) väitöstilaisuus pidettiin Zoomissa. Kuvankaappauksessa näkyvät myös vastaväittäjä Jari Stenvall ja kustos Pirkko Vartiainen.

– Minulla oli valkoinen paita ja pikkutakki, ja hattu oli tietokoneen vieressä. Koetin valita semmoisen paikan, että perheemme koirat eivät tulisi haukkumaan, Stenvall kertoo.

Myös kustos **Pirkko Vartiainen** osallistui kodistaan. Kaikki olivat pukeutuneet juhlavasti, mutta tilanne oli Pernaan mukaan silti vähän kolkko.

– Kieltämättä siitä puuttui juhlallisuus. Toisaalta sitä saatiin vähän mukaan, kun pidettiin väitösprotokollasta kiinni. Koska olen introvertti, minulle sopi hyvin se, että sain yksin rauhoittua työhuoneessani ennen tilaisuuden alkua.

Perna sanoo, että kokenut vastaväittäjä osasi viellä keskustelua eteenpäin luontevasti. Ihmisiltä tuli paljon palautetta, että tilaisuus oli myös ei-akateemiselle miellyttävä seurata.

– Etäväitöstilaisuudessa on se riski, että se on raskas seurattava. Etäyhteydellä ei näe samalla tavalla eleitä ja ilmeitä, eikä kaikkeen pysty reagoimaan kuin fyysisesti paikalla ollessa. Väitöstilaisuus on kuitenkin rationaalista keskustelua faktoista, ja tämä sujuu etänäkin. Suurin ero tavalliseen oli karonkan sijaan omaan ruokapöytään siirtyminen heti väitöksen jälkeen, sanoo vastaväittäjä Stenvall.

Perna sai sentään pienen juhlanan hetken, kun hänen miehensä, lähimmät ystävät ja naapurit saapuivat yliopistolle kuohuviinin ja kukkien kanssa. Karonkka onnistuu toivottavasti elokuussa.

Tiedeyhteisö ei ole ainoastaan sopeutunut poikkeusaikaan vaan tarttunut tilanteeseen. Tutkimushankkeet ovat saaneet muun muassa säätiöiltä ja yrityksiltä pikavauhdilla miljoonien eurojen edestä lisärahoitusta koronaviruksen tutkimukseen sekä testien, lääkkeiden ja rokotteiden kehittämiseen. Pikavauhtia on laadittu ja arvioitu myös apurahahakemuksia.

Myös yksityishenkilöt ovat innostuneet avaamaan kukkaronsa. Helsingin yliopisto sai verkkokampanjallaan satoja uusia lahjoittajia, joista suuri osa oli tukemassa yliopistoa ensimmäistä kertaa.

Yksi koronaviruksen ratkaisuun tarttuneista tutkijoista on Suomen molekyyli- ja lääketieteen instituutissa FIMMissä työskentelevä **Andrea Ganna**, joka ideoi ja kokosi kansainvälisen tutkijoiden verkoston selvittämään, millainen geenimutaatio altistaa vakavalle tautimuodolle.

On huomattu, että koronavirus on oudolla tavalla

Professori Kirsimarja Blomqvist

Tutkija Andrea Ganna

valikoiva. Vain osa saa siitä vakavia oireita, ja vaikka kriittisesti sairastuu pääasiassa iäkkäitä ja perussairauksista kärsiviä, yllättäen myös jotkut aivan terveet ja nuoret ihmiset saavat vaikean taudin. Tutkijat ovat arvioineet, että geneeillä olisi osuutta asiaan.

– Tein maaliskuussa nettisivuston ja twiittasin aloitteen. Se herätti paljon kiinnostusta. Jotta tutkimuksella olisi tieteellistä merkitystä, oli tärkeää ottaa mukaan laaja tutkijayhteisö sen sijaan, että olisimme tehneet vain yhden tutkimuksen, Ganna kertoo.

Ganna teki jo tuolloin yhteistyötä italialaisten ja yhdysvaltalaisien tutkijoiden kanssa. Pian twiittaamisen jälkeen tutkijatiimejä, tutkimuslaitoksia ja biopankkeja ympäri maailmaa liittyi mukaan *COVID-19 Host Genetics Initiativeen* luomaan, jakamaan ja analysoimaan dataa. Verkostoon on rekisteröitynyt jo yli 170 hanketta, ja mukana on jo noin 900 tutkijaa.

Toiveissa on, että tutkimustiedon avulla voidaan valita potilaille osuvin hoito ja auttaa löytämään tautiin tehoavia lääkkeitä.

Gannan tutkimusryhmä tekee yhteistyötä esimerkiksi Sienan yliopiston kanssa, jonka tutkijat ovat keränneet näytteitä Pohjois-Italian sairaaloista. Gannan ryhmä ei käsittele DNA-näytteitä vaan näytteiden lähettäjien esikäsittelmää geneettistä informaatiota.

– Tutkimusryhmä toimii hyvin etänä, kun meillä ei ole laboratoriota, vaan tutkimus tapahtuu täysin tietokoneella. Tietysti työympäristö on vähemmän hauska, kun ei pääse tapaamaan ihmisiä eikä yhdessä kahvitauolle.

Korona on koskettanut myös henkilökohtaisesti. Ganna on kotoisin Pohjois-Italian Lombardiasta, joka on kärsinyt epidemiasta suuresti ja jossa perheenjäsenet ja ystävät ovat joutuneet elämään kevään ajan tiukkojen rajoitusten alla.

Estetään Suomea halvaantumasta.

Kun Suomi siirtyi etätyöhön, lappeenrantalaisen LUT-yliopiston tietojohtamisen professori **Kirsimarja Blomqvist** ajatteli, että on aika toimia.

Hän on tutkinut muuttuvia asiantuntijatyön tekemisen tapoja jo pitkään. Tulevaisuuden työ on yhä enemmän sitä, että asiantuntijat eri organisaatioista järjestyvät väliaikaisiksi tiimeiksi tiettyjen ongelmien ratkaisemiseksi, usein digitaalisilla alustoilla.

– Tämä kehitys on ollut tähän asti aika hidasta. Maaliskuussa tajusin, että nyt voi käydä aika hassusti, jos ihmiset eivät kykene toimimaan, Blomqvist kertoo.

Blomqvist teki aloitteen ministeriöille, kutsui ihmisiä yliopistoista, yrityksistä ja julkiselta sektorilta. Yhteistyönä pistettiin käyntiin kokeilu *Fast Expert Teams*, joka nimensä mukaisesti tarttuu nopeasti ongelmien ratkaisuun. Ihmiset osallistuivat vapaaehtoisina oman työnsä ohessa.

– Kokeilimme, mitä voimme oppia ja miten voimme toimia tuloksellisesti teknologian välityksellä.

Kun kävi ilmi, että hengityssuojaimista saattaa tulla Suomessa pula, LUT-yliopiston akatemiatutkija **Katri Laatikainen** lähti vetämään suojainten puhdistukseen liittyvää monitieteistä verkostoa, jossa on yliopiston ohella mukana LAB-ammattikorkeakoulu, Puolustusvoimien tutkimuslaitos, VTT, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen ja VTT:n kehittämä vetyperoksidikaasuun pohjautuva menetelmä on todettu toimivaksi hengityssuojainten puhdistamisessa. Nyt on tutkittu mahdollisuutta rakentaa nopeasti laajamittaista puhdistusta, niin että suojava-rusteita voitaisiin saada turvallisesti uusiokäyttöön. Pilottilaitteisto rakennettiin huhtikuun aikana.

LUT-yliopiston professori **Heidi Piili** on koonnut 3D-tulostamisen asiantuntijoiden tiimin, joka tarjoaa

”Teknisesti voidaan hyvin työskennellä kotoa käsin, mutta tärkeää on myös se, miten merkityksellisiä ja tuloksellisia kokoukset ovat ja miten voidaan luoda arvoa yhdessä.”

KIRSIMARJA BLOMQVIST

ajantasaista tietoa 3D-tulostuksesta ja siitä, mitä suomalaiset alan yritykset pystyvät tekemään ja millaista kapasiteettia on käytössä.

Blomqvist itse vetää kuuden yliopiston ja tutkimuslaitoksen professoreista ja tutkijoista koottua tiimiä, joka tutkii suomalaisten siirtymistä etätyöhön. Kyselytutkimuslomake syntyi viikossa, ja vastauksia tuli 5 500. Lisäksi tutkijat ovat keränneet Twitter-dattaa. Tätä on tarkoitus jatkaa pitkäaikaistutkimukseksi.

– Teknisesti voidaan hyvin työskennellä kotoa käsin, mutta tärkeää on myös se, miten merkityksellisiä ja tuloksellisia kokoukset ovat ja miten voidaan luoda arvoa yhdessä.

Koronakevät mullisti myös valintakokeet. Tänä keväänä korkeakouluihin oli ennätysmäärä hakijoita: opiskelupaikkaa tavoitteli yhteishaussa 167 000 hakijaa. Samalla yliopistot joutuivat kääntämään valintakoeurakan digitaaliseksi.

Hankaluuksiltakaan ei ole välttytty. Eduskunnan oikeusasiamiehelle on tullut kanteluita opiskelijavalintojen kriteereiden muuttamisesta kesken hakumennettelyn. Itä-Suomen yliopistossa toukokuun alussa pidetty kasvatustieteen pääsykoe jätti osan hakijoista

linjoille kuuntelemaan ”hissimusiikkia”, ja heidän kokeeseen käytettävää aikaansa meni hukkaan. Yliopisto joutui järjestämään kokeen uudelleen.

Etänä on jouduttu toteuttamaan sellaisiakin opiskelijavalintoja, joissa mitataan ryhmätyötaitoja ja luovien ideoiden toteutusta käsin tekemällä. Taideyliopiston professori Tomi Humalisto kertoo, että hakijat ovat aiempina vuosina tulleet mattoveitsien, pensseleiden ja muiden työvälineiden kanssa viikon kestäviin valintakokeisiin.

Nyt valtaosa toukokuun toisella viikolla järjestetyistä kokeista järjestettiin alusta loppuun sähköisesti.

Hakijat tekivät kotonaan suunnittelu- ja askartehtävät, jotka he olisivat muutoin tehneet yliopistolla, ja lähettivät näitä videoina. Heitä oli etukäteen neuvottu varautumaan videoiden tekoon ja kerrottu, mitä välineitä ja materiaaleja he tarvitsevat.

Humaliston mukaan digitaalinen koe oli siitä tasavertainen, että siihen saattoi osallistua helposti toiselta puolelta Suomea ja Suomen ulkopuolelta. Yksi koronakevään yllättävä seuraus saattaakin olla valintakokeiden uudistuminen:

– Kokeet onnistuivat jopa niin hyvin, että olemme miettineet, voisiko osia kokeista tehdä etänä jatkossakin. •

Elämää epävarmuudessa

Apurahatutkijan ”työsuhde” on jatkuvasti katkolla, ja työskentelyolosuhteet ovat usein työsuhteessa olevia kollegoita huonommat. Uuden tutkimuksen sytyttämää innostusta ei hakubyrokratiakaan silti tapa.

Marja Vuorinen väitteli Helsingin yliopistosta talous- ja sosiaaliliikkeen historiaa vuonna 2011. Sen jälkeen hän arvioi tehneensä ainakin 40 apurahahakemusta. Välillä on täpännyt, välillä ei: hän on onnistunut rahoittamaan noin kaksi kolmasosaa työajastaan apurahoilla. Muun ajan hän on tehnyt akateemisia päätöksiä tai ollut työttömänä.

– Itsetuntoa tietysti nostaa, kun saa myönteisen päätöksen. Pääinvastoin käy, jos saa kielteisen päätöksen. Itsetunnon kirpaisu koskee minua lyhyen ajan. Paljon enemmän kirpaisee se, että hakemuksen onnistuminen voi olla sen hetken toimeentulon kysymys. Kielteisen päätöksen jälkeen voi ajatella, että arvioitsijat eivät vain ymmärtäneet hakemukseni hienoutta, Vuorinen sanoo.

Vuorinen on osaansa tyytyväinen. Hän ei tunne ketään apurahatutkijaa, jolle ei vuosien aikana olisi osunut ainuttakaan työttömyysjaksoa.

AKATEEMISET VÄLIINPUTOAJAT

Suomessa työskentelee apurahalla vuosittain noin 4 500 tutkijaa, arvioi yhdistyskoordinaattori **Miia Ijäs-Idrobo** Tieteentekijöistä.

Apurahatutkijat eivät ole samalla viivalla työsuhteessa toimivien kollegojensa kanssa, tai aina edes keskenään.

Apurahoja myönnetään eniten lääketieteen ja humanististen tieteiden tutkijoille. Lääketieteen kärkisijaa selittää osittain se, että Suomessa on monia säätiöitä, jotka rahoittavat vain lääketieteellistä tutkimusta. Humanistiset tieteet ovat olleet viime aikoina nousussa.

– Tyypillisiä ongelmia apurahalla työskentelyssä ovat alhainen tulotaso sekä epäselvä asema työpaikalla ja osana työyhteisöä, Ijäs-Idrobo kertoo.

– Puhumme liitossa sen puolesta, että verottoman apurahan määrä nostettaisiin 30 000 euroon vuodessa. Sekin olisi pieni tulotason helpotus.

Tieteentekijöiden vuonna 2017 tekemän kyselyn

mukaan nuoria tutkijoita huolettaa ennen kaikkea työuran epävarmuus. Se kytkeytyy esimerkiksi alhaiseen ansiotasoon, rahoituksen epävarmuuteen ja elämän jäsentymiseen lyhyiden pätkien varaan. Apurahatutkijoilla ei ole myöskään oikeutta työterveyspalveluihin, eivätkä apurahat kerrytä ansiosidonnaista työttömyysturvaa.

PITÄÄKÖ TYÖHUONEESTA MAKSAA?

Eri yliopistojen apurahatutkijoiden työskentelyolosuhteissa on eroja – eroja on joskus jopa yliopistojen sisällä. Käytännöt eivät myöskään aina ole pysyviä ratkaisuja. Kysymys on esimerkiksi siitä, peritäänkö apurahatutkijoilta työhuonevuokraa vai ei. Entä miten he pääsevät käyttämään muita yliopiston palveluja ja laitteita? Voivatko he osallistua yliopistoyhteisön vaaleihin? Ovatko he mukana henkilöstön sähköpostilistoilla ja muissa tietojärjestelmissä?

Viime vuosina yhä useampi yliopisto on ottanut käyttöön niin sanotut resurssisopimukset. Niissä so-

vitaan, mitä yliopiston palveluja ja järjestelmiä apurahatutkija voi käyttää. Sopimuksessa myös vahvistetaan, minkä hankkeen parissa apurahatutkija yliopiston tiloissa työskentelee. Työ tehdään yliopistossa, ja apurahatutkijan hankkeessa tekemät julkaisut tulevat osaksi yliopiston tulosta.

– Apurahatutkijoiden panos tutkimustoiminnassa ja julkaisuissa on merkittävä, joten toivomme, että yliopistot tarjoaisivat mahdollisimman tasavertaiset työskentelyolosuhteet apurahalla työskenteleville, Ijäs-Idrobo sanoo.

Yliopistojen ei pitäisi Ijäs-Idrobon mielestä esi-

”Apurahatutkijoille tyypilliset isot työskentelysalit, joissa oma kannettava tietokone ankkuroidaan satunnaisen pöydän puihoihin, sopivat oman kokemukseni mukaan vain harvoille.”

MARJA VUORINEN

merkiksi vaatia palkatonta työtä, kuten opetusta, korvauksena työhuoneesta tai muista työskentelyn edellytyksistä.

– Yksi tuore esimerkki on Oulun yliopisto, joka huhtikuussa tiedotti tarjoavansa henkilökuntaan kuulumattomille aktiivisille väitöstutkijoille mahdollisuuden käyttää tietojärjestelmiä, kuten sähköpostia. Tämä on positiivinen uudistus.

Vuodesta 2009 lähtien apurahatutkijat ovat päässeet yli neljän kuukauden apurahan aikana Melan eläkevakuutuksen piiriin. Vuorinen itse kuuluu siihen väliinputoajien joukkoon, joka on saanut ensimmäiset apurahansa 2000-luvun alkuvuosina, jolloin tällaista järjestelyä ei ollut. Jos alkaa tienata eläkettä vasta 40-vuotiaana, kirkittävää muihin ikätovereihin tulee paljon.

– Kaiken kaikkiaan apurahatutkijoiden kannalta on ensisijaisesti kysymys rakenteellisesta epätasa-ar-

vosta, kun toisten ”työsuhte” on jatkuvasti katkolla ja toisten turvattu parhaimmillaan eläkeikään saakka, Marja Vuorinen sanoo.

AINA UUSI NÄKÖKULMA

Rahoittajat kertovat Vuorisen mielestä hyvin, mitä hakemuksessa pitää ottaa huomioon. Hakemuksen tekoa helpottaa, kun on jo julkaissut aiheesta jotakin. Toisaalta silloin vaarana voi olla, että samaa aihetta työstäessä sokeutuu omalle työlleen. Ei vain osaa viilata hakemuksesta parempaa, vaikka aina täytyisi löytää uusi näkökulma.

Hakemuksen tekoa helpottaa Vuorisen mukaan se, että pitää ansioluettelonsa aina ajan tasalla. Kun muokkaa vanhaa hakemusta, näkee miten on onnistunut aikaisemmin tiivistämään ajatuksensa.

– Itse kirjoitan tekstin niin kuin se olisi osoitettu valistuneelle akateemiselle maallikolle. Hakemusta ei välttämättä lue oman alansa ekspertti, vaan jonkin muun alan asiantuntija. En itse viitsi ruveta tämsäätämään hakemusta, koska siinä voi epäonnistua.

Uusista suunnitelmista on hyödyllistä keskustella samaan alaan perehtyneen tai siitä kiinnostuneen sopivasti kriittisen henkilön kanssa.

APURAHATUTKIJAN TÄRKEÄ YHTEISÖ

Marja Vuorinen on väitöksensä jälkeen ollut monet vuodet osana työyhteisöä, toisaalta tehnyt paljon töitä kotonaan. Hän pääsi sisään yhteiskuntahistorian ympärille muodostuneeseen tutkijoiden yhteisöön jo väitöskirjaa tehdessään, ja väitöksen jälkeen yhteisö on tullut erilaisten pätkätöiden lomassa entistä tummaksi.

– Parhaimmillaan apurahatutkija on osa laitoksen yhteisöä. Päivittäisessä kanssakäymisessä ei tehdä eroa palkkatöissä olevien ja apurahalla työskentelevien välillä. Työ on pääosin yksinäistä, joten vertaistuelle ja työn sosiaaliselle ulottuvuudelle on paljon tarvetta. Jos apurahatutkijalla on yliopistolla työtila, yhteydet hoituvat kasvotusten. Toista on kotona työskentelevän tai rahoituskatkolla olevan tutkijan osa. Tällöin oman laitoksen sähköpostilista ja Facebook-ryhmä ja Facebook-yhteydet ovat kullan arvoisia.

Vuorinen tietää kannustavia esimerkkejä myös sellaisista tutkijoista, jotka ovat vuokranneet huo-

MILLAINEN ON HYVÄ HAKEMUS?

"Onnistuneen hakemuksen pohjana on uskottava hanke. Apurahan myöntäjä tarkastelee sitä, onko tekijällä edellytykset toteuttaa työsuunnitelma. Hyvä hakemus kertoo lukijalle selvästi ja ymmärrettävästi, mistä hankkeessa on kysymys. Valitettavasti yhä silloin tällöin törmää 'lähettäkää rahaa' -tyyliisiin hakemuksiin. Apurahoja kun ei myönnetä edes kokeneelle hakijalle ilman kunnollista työsuunnitelmaa."

KARO HÄMÄLÄINEN

KIRJAILIJA, SUOMEN KULTTUURIRAHASTON
HALLITUKSEN JÄSEN

HEIKKI TUULI

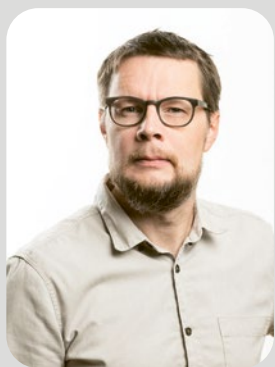
"Hyvän hakemuksen pitää vastata peruskysymyksiin: mitä tutkitaan, miksi juuri tätä aihetta tutkitaan ja millaisin metodein tutkimusta tehdään. Aikataulujen noudattaminen on tärkeätä. Erityisesti taiteen puolella on joka vuosi esimerkkejä siitä, että hakemuksen tekeminen on jätetty viimeisille minuuteille. Silloin hakija helposti myös unohtaa joitakin elementtejä.

Yksi hyvä neuvo on antaa hakemus luettavaksi kokeneemmalle kollegalle, jonka näkemyksiä arvostaa.

Lopputulos on aina arvioitsijan subjektiivinen näkemys. Tähän yritämme vastata vuosittain vaihtuvilla henkilöillä."

KALLE KORHONEN

KONEEN SÄÄTIÖN TIEDEJOHTAJA,
KLASSISEN FILOGIAN DOSENTTI

OTTO-VILLE VÄÄTÄINEN

neen vapailta markkinoilta ja saaneet toimivan ja another tilan eri alojen edustajien kanssa.

— Apurahatutkijoille tyypilliset isot työskentelysalit, joissa oma kannettava tietokone ankkuroidaan satunnaisen pöydän piuhoihin, sopivat oman kokemukseni mukaan vain harvoille, Vuorinen sanoo.

Työvälineet yliopistolla ovat Vuorisen mielestä hyvät. On suuri etu, että voi käyttää työtilan tehokasta konetta, pääsee kirjaston tarjoamiin sähköisiin aineistoihin ja saa printata ja skannata talon kustannuksella.

JOSKUS AHKERUUSKIN PALKITAAN

Apurahan hakeminen kerta toisensa jälkeen voi uuvuttaa, etenkin jos takana on monta pettymystä. Toisaalta uuteen hakemukseen liittyy aina myös toivon pilkahdus.

— Uusi aihe on aina työläin, mutta innostavin. Viikkoa enempiä yksittäiseen apurahahakemukseen tuskin käytän. Tuttua on loppuvaiheen paineistus, joka auttaa aivot työskentelemään kiivaammin. Silloin toivottavasti tulevat esiin ne pointit, jotka olisivat jääneet muuten huomioimatta, Marja Vuorinen sanoo.

Paras hetki on hänen mukaansa se, kun saa hakemuksen lähetettyä. Silloin saattaa tulla suorastaan rehvakas olo. Myös se on hyvä vaihe, kun saa toiveikkaana odotella tuloksia. Päivät ennen apurahoista ilmoittamista ovat usein inhottavia, kun pitää miettiä, onko päätös myönteinen vai kielteinen.

Apeinta on tietysti silloin, kun rahoituksen saaneet jo juhlivat sosiaalisessa mediassa ja itse tietää jääneensä ilman.

Tänä keväänä Vuorinen kuului onnekkaiden joukkoon. Hän sai toukokuussa 30 000 euron apurahan Suomen Kulttuurirahaston Etelä-Karjalan rahastosta. Apuraha on tutkimukseen, joka käsittelee suomalaisia vihapuhetta uuden ajan alusta lukien. Tutkimuksen tavoitteena on analysoida erilaisten vihapuheiden retorisia keinoja, konteksteja ja sisäistä logiikkaa. •

TURUN YLIOPISTON YLLÄPITÄMÄSSÄ JA UNIFI RY:N, ARENE RY:N SEKÄ SÄÄTIÖT JA RAHASTOT RY:N RAHOITTAMASSA AURORA-TIETOKANNASSA ON TIEDOT YLI 400 RAHOITTAJAN RAHOITUSMAHDOLLISUUKSISTA HAKUAIKOINEEN: AURORA-TIETOKANTA.FI

Yliopistolaisten äänitorvi

Kirsti Sintonen osoitti, että Twitter-suosio ei vaadi kärjistämistä tai riidan haastamista. Samaa rauhallista diplomaattisuutta on tarvittu, kun hän vuonna 1997 alkoi rakentaa Acatiimista kolmen liiton yhteistä lehteä.

Viimeinen Kirsti Sintosen päätoimittama *Acatiimi* ilmestyi 8. huhtikuuta. Sintosen oli tarkoitus muistella siinä vähän menneitäkin, mutta lopulta hänen eläkkeelle jäämisensä jäi maininnaksi muutaman rivin pikku-uutisessa.

Kävi kuten lehdentekijälle usein: suunnitelmat menivät uusiksi. Työehtosopimusneuvottelut venyivät, ja niin myös Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestön JUKOn yliopistosektorin viestinnästä vastanneen Sintosen työpäivät. Siihen vielä koronakriisiviestintä päälle, niin muutokset saivat jäädä.

Mutta vain siinä numerossa. Emme päästäneet Acatiimin ensimmäistä päätoimittajaa eläkkeelle ilman tilinpäätöstä.

Sintosen ura korkeakoulujen parissa alkoi 1980-luvulla sanomalehti *Uudessa Suomessa*. Hän teki patkätöitä toimituksessa jo opiskeluaikoina, ja hänet vakinaistettiin uutistoimittajaksi heti valmistumisen jälkeen vuonna 1987.

Pian hän sai vastuulleen koulutusasioiden uutis seurannan. Lehden lukijakunta oli varsin koulutettua ja kiinnostunut koulutusasioista, ja tähän huutoon toimituksessa pyrittiin vastaamaan.

Uusi Suomi oli kuitenkin ollut jo pitkään ta- loudellisissa vaikeuksissa.

1980-luvun lopulla Sintonen istui usein samoissa infoissa *Helsingin Sanomien* toimittajan **Marjukka Liitenin** kanssa. He saattoivat naureskella, kun Sintonen sai omalle jutulleen koko sivun, kun Liitenin juttu survottiin kahdelle palstalle.

— Sanoin, että olisin paljon mieluummin nähnyt lehdessä niitä ilmoituksia, joiden takia hänen juttujansa jouduttiin ahtamaan tiiviimmin, Sintonen muistelee.

1990-luvun lamasta Uusi Suomi ei selvinnyt. Kun lehti syksyllä 1991 kaatui, Sintonen odotti kuopustaan **Meriä**, eikä häntä voitu irtisanoa. Kun hoitovapaa aikanaan loppui, hän kävi allekirjoittamassa irtisanomispaperit lehdestä, jota ei enää ollut, ihmiselle, jota ei ollut ikinä nähnyt.

Opetusministeriöstä löytyi patkätöitä tiedotussihteerille, mutta vakinaistamisesta ei valtionhallinnossa tarvinnut 1990-luvun alussa haaveil-

la. Kesällä 1994 Professoriliiton ja Korkeakoulualan assistenttien ja tutkijain liiton KATLin tiedottaja **Leila Teräsalmi-Sovijärvi** kysyi, olisiko Sintonen kiinnostunut sijaistamaan häntä. Hekin olivat tutustuneet samoissa tiedotustilaisuuksissa käydessään. Sintonen pyysi saada miettiä päivän ja suostui.

Tuolloin alkaneelta työuralta Sintonen hyppäsi pois toukokuussa pitämään viimeiset lomansa ja ulytyvapaansa ennen eläkkeen alkamista.

Tiedottajan tehtäviin kuului myös Professoriliiton ja KATLin *Tieteentekijä*-lehden päätoimitaminen. Vuonna 1997 lehtiyhteistyöhön tuli mukaan Yliopistonlehtorien liitto (nykyään Yliopistojen opetusalan liitto YLL), joka oli julkaissut omaa *Lectio*-lehteä. Samana vuonna KATL vaihtoi nimensä

”Eräs rehtori sanoi kerran, että meillä Acatiimissa on turhan kriittisiä juttuja yliopistouudistuksesta. Minua tämä huvitti. Ehkä tällaisen palautteen voi ottaa meriittinäkin.”

Tieteentekijöiden liitoksi. Assistentteja oli yliopistoissa koko ajan vähemmän, ja samalla liiton muu jäsenkunta laventui. Tieteentekijä ei enää sopinut yhteiselle lehdelle nimeksi.

→ KIRSTI SINTONEN

syntynyt Kalvolassa vuonna 1960.

valtiotieteiden maisteri 1987 Helsingin yliopistosta (poliittinen historia)

Professoriliiton ja Tieteentekijöiden liiton edeltäjän KATLin tiedottajaksi vuonna 1994. Viestintäpäällikkö vuodesta 2011.

perheeseen kuuluvat aikuiset lapset Markus ja Meri

Suomalaisen Sanomalehtimiesliiton Olli-palkinto vuonna 2018

Uuden nimen valinta ei kuitenkaan ollut ihan helppoa. Sen piti olla riittävän neutraali ja sopia kaikille kolmelle julkaisijaliitolle.

— Muistan, miten Professoriliiton puheenjohtaja **Jussi T. Lappalainen** sanoi yhdessä kokouksessa, että ovet kiinni ja tilasta ei poistuta ennen kuin nimi on päätetty, Sintonen kertoo.

Näin sai alkunsa Acatiimi, jonka ensimmäinen numero ilmestyi huhtikuussa 1997. C-kirjain otettiin nimeen, ettei lehteä sekoitettaisi Suomen Akatemiaan.

— Kun vanhoja lehtiä katsoo... Miten sen sanoisi. Aika vaatimattomia mustavalkoisia läpysköitähän ne olivat, Sintonen sanoo.

— Kyllä sielläkin hyviä juttuja on mukana, mutta vaatimustaso oli siihen maailman aikaan erilainen.

Niin myös toimittajien työkalut. Sintonen teki

ensimmäiset *Tieteentekijä*-lehtensä saksitaitolla: leik-kasi ja liimasi printatut jutut ihan oikeilla saksilla ja liimalla. Juttuja lähetettiin levykkeellä kirjekuoressa, joskus faksillakin. Faksilla tiedottaja Sintonen lähetti mantereelle myös laivalla pidettyjen liittokokousten ja valtuustojen kannanotot ja mediatiedotteet.

Hiljalleen lehti alkoi paisua ja kehittyä. Kannesta tuli värillinen, myöhemmin myös sisäsivuista. Kuvia tuli lisää, samoin henkilöjuttuja ja yliopisto- ja tiedepolitiikan seuranta. Utustoimittaja muokkasi lehdestä näköistään.

Acatiimin alkuaikoina julkaisijaliitoissa seurattiin tarkkaan, minkä verran näkyvyyttä mikäkin liitto on saanut. Sintonen luovi vaatimusten kanssa ja muistutti, että jos tässä numerossa yksi liitto korostuu enemmän, seuraavassa lehdessä esillä on toinen.

— Jonkun liiton ihmiselle joskus sanoin, että en rupea mittatikulla mittaamaan, minkä verran lehdessä on minkäkin liiton agendaa. Päätoimittajaurani aikana minulla on ollut kestoajatuksena, että suuri enemmistö lehden jutuista kiinnostaa kaikkia lukijoita riippumatta siitä, minkä liiton jäseniä he ovat.

Pian liitoissa Sintosen mukaan huomattiin, että lehti on yhteinen, eikä sen sivuilla tarvitse taistella huomiosta.

— Näen Acatiimin voimana, että se on kolmen liiton yhteinen lehti ja edustaa laajasti opetus-, tutkimus- ja muuta asiantuntijahenkilöstöä. Lehti on näin paljon merkittävämpi kuin jos se olisi vain yhden liiton lehti.

Sintoselle on ollut aina tärkeää, että Acatiimin näkökulma on henkilöstön — ei rehtorien tai yliopistojen hallinnon. Jäsenliittojen lisäksi lehteä luetaan Sintosen kokemusten mukaan tarkkaan myös yliopistojen johdossa.

— Eräs rehtori sanoi kerran, että meillä Acatiimissa on turhan kriittisiä juttuja yliopistouudistuksesta. Minua tämä huvitti. Ehkä tällaisen palautteen voi ottaa meriittinäkin, Sintonen sanoo.

Kolmen julkaisijaliiton luottamuksen ansaitsemisessa auttoi varmasti myös Sintosen luonne. Näin sitä kuvaa Tieteentekijöiden entinen toiminnanjohtaja **Eeva Rantala**, joka ehti työskennellä Sintosen kanssa lähes 25 vuotta:

— Kirsti oli mitä parhain työtoveri: idearikas, luottettava, vastuuntuntoinen ja lojaali, välillä liiankin työsidonnainen. Kirsti on huumorintajuinen ja hänessä on hämäläistä harkitsevuutta.

Acatiimi on ollut läpi historiansa vahvasti Kirsti Sintosen kädenjälkeä. Hän on paitsi tehnyt juttujen julkaisupäätökset myös kirjoittanut hyvin paljon itse. Lukijoille Sintosen naama ei kuitenkaan ole tullut tutuksi, ainakaan Acatiimin sivuilta. Esimerkiksi viiden viimeisen päätoimittajavuotensa aikana hän on esiintynyt lehdessä kasvoillaan kerran: Acatiimin 20-vuotisjuhlanumeron kolumnissa keväällä 2017. Sintosen tyyliin ei ole kuulunut nostaa itseään.

Vastoin sosiaalisen median lainalaisuuksia hänestä on tullut yliopistokentän seuratuimpia hahmoja Twitterissä, jossa eniten huomiota keräävät yleensä kärkevät kommentoijat. Sintosella on Twitterissä noin 8 500 seuraajaa, huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi Akavan **Sture Fjäderilla** tai OAJ:n **Olli Luukkaisella**.

Näin Sintosta luonnehti alkuvuonna twiitissään Itä-Suomen yliopiston akateeminen rehtori **Tapio Määttä**:

”Kun muutama vuosi sitten aloittelin twiittaa- mista, yritin ottaa mallia @KirstiSintonen tyylistä: havainnollista, asiallista, ajankohtaista, positiivisella otteella, tarvittaessa napakan kriittistä.”

Sosiaalinen media oli Sintosen uran viimeiset

vuodet tärkeä myös hänen työnsä kannalta. Hän vastasi oman Twitter-tilinsä lisäksi myös Professoriliiton ja Tieteentekijöiden Facebook- ja Twitter-tileistä sekä Acatiimin Facebook-tilistä. Niiden kautta on jaettu ja haettu tietoa.

Some ja netti ylipäänsä ovat muuttaneet myös Acatiimin roolin liittojen viestinnässä. Ajankohtaiset asiat on jo useita vuosia ollut luontevinta kertoa netissä saman tien. Acatiimin tiedonvälityksessä on korostunut enemmän taustoittavan ja syventävän tiedon tarve.

– Ei ole toista lehteä, joka seuraisi yliopisto- ja tiedepolitiikkaa kuin Acatiimi. Lukijatutkimuksetkin tämän todistavat, Sintonen toteaa.

Hän on itse muun muassa haastatellut kaikki Suomen opetusministerit **Christoffer Taxellista** (1987–1990) alkaen, aluksi *Uuteen Suomeen*, sittemmin Acatiimiin.

– Nykyisestä hallituksesta ehdin tehdä yhteishaastattelun tiede- ja kulttuuriministeri **Hanna Kososesta** ja syksyn alussa perhevapaalta palaavasta **Annika Saarikosta**, mutta **Li Andersson** jää nyt seuraajalleni.

UUDELLA PÄÄTOIMITTAJALLA LAAJA KOKEMUS TIETEESTÄ JA YLIOPISTOMAAILMASTA

”Lehdellä on hyvä sisältö, mutta ulkoasu ei oikein vastaa sitä.” Muistaakseni jotenkin näillä sanoilla **Tuomo Tamminen** otti yhteyttä syksyllä 2010 ja ”kaupitteli” itsensä *Acatiimin* taittajaksi. Tämä oli hyvin ja kauaskantoisesti tehty markkinointi.

Tamminen toteutti lehden ulkoasu-uudistuksen ja ryhtyi taittamaan lehteä vuoden 2011 alusta. Lukijatutkimusten mukaan *Acatiimin* ulkoasu on kohentunut huomattavasti. Iso kiitos tästä lankeaa nimenomaan Tammiselle.

Ensisijaisesti Tamminen on kirjoittava toimittaja. Hän on työskennellyt vapaana toimittajana vuodesta 2011 ja kirjoittanut muun muassa *Helsingin Sanomiin*, *Suomen Kuvalehteen*, *Tekniikan Maailmaan*, *Kuluttajaan* ja *Yliopisto-lehteen*. Hän on erikoistunut tieteeseen ja kuluttaja-asioihin. Koulutukseltaan hän on yhteiskuntatieteen kandidaatti Tampereen yliopistosta.

Ennen freelance-uraansa hän on ollut päätoimittajana Tampereen ylioppilas-lehdessä *Aviisissa* ja Helsingin yliopiston henkilöstölehdessä *Yliopistolaisessa*.

Uutistoimittajana hän on toiminut *Hämeen Sanomissa*, *Helsingin Sanomissa*, *Aamulehdessä*, *MTV3:n uutisissa* ja *Etelä-Saimaassa*.

Tamminen on myös tietokirjailija. Syksyllä 2017 häneltä ilmestyi yhdessä tutkijatohtori **Antti Malisen** kanssa vertaisarvioitu tietokirja *Jälleenrakentajien lapset. Sotienjälkeinen Suomi lapsen silmin* (Gaudeamus). Parivaljakolla on tekeillä toinen yhteinen tietokirja *Ystävän vuosisata. Lasten vertaissuhteet 1900-luvun Suomessa* (työnimi, Gaudeamus 2021).

Tamminen toimittaa *Acatiimia* yrityksensä Päälauseen kautta, tiiviissä yhteistyössä julkaisijaliittojen ja lehden toimitusneuvoston kanssa.

Uskon ja luotan siihen, että *Acatiimi* jää hyvin käsiin. Arvoisat lehden lukijat, muistakaa olla aktiivisesti yhteydessä uuteen päätoimittajaan. Lehti haluaa jatkossakin pitää yllä teemoja, jotka ovat luki-

Tuomo Tamminen

MIKA LEINONEN

joille tärkeitä. Tieto niistä kulkee parhaiten hämeenlinnalaisen omakotitalon kellarissa sijaitsevaan työhuoneeseen, kun lähetätte Tammiselle sähköpostia tai soittelette.

Minä kiitän kaikista vuosien varrella saamistani sadoista viesteistä. Juuri teidän kanssanne *Acatiimia* oli ilo tehdä kaikki nämä vuodet. Kiitos ja näkemiin! •

KIRSTI SINTONEN

Viestinnän merkitys on 2000-luvun kuluessa kasvanut kaikissa organisaatioissa, niin myös *Acatiimin* julkaisijaliitoissa. Yhtenä tärkeänä merkkipaaluna urallaan Sintonen pitää vuonna 2010 voimaan astunutta uutta yliopistolakia, jota liitot ovat kritisoineet alusta alkaen.

– Ilman liittojen vaikuttamista laki olisi jäänyt paljon huonommaksi. Ilman yhteisiä ponnistuksia yliopistojen rahoitustilannekin voisi olla erilainen. Yhteistyössä toivotamme jatkuvasti yliopistojen tutkimuksen ja opetuksen rahoituksesta, ja nyt yliopistoindeksi on taas voimassa.

2010-luvun alussa työmäärä kaikkine uusine karnavineen ja vaatimuksineen uhkasi jo paisua liian suureksi, kun samaan sumaan osui myös aviopuolison kuolema keväällä 2012.

– Mieheni sairasteli nelisen vuotta. Merin ylioppilasjuhliin hän juuri ja juuri kykeni tulemaan kanyyli kädessä suoraan teho-osastolta. Nuo vuodet olivat raskaita ja menivät sumussa. Töitä oli liikaa, mutta toisaalta työllä oli iso merkitys siinä, että se pakotti pitämään ajatukset muualla. Rakkaat lapset, hyvät ystävät ja työkaverit auttoivat jaksamaan.

Töitä on ollut paljon loppuun asti. Tästä kertoo sekin, että Sintosta korvaamaan tarvittiin kolme uutta ihmistä: viestinnän asiantuntija **Elina Andersson-Finne** Professoriliittoon, viestintäpäällikkö **Eevastiina Aho** Tieteentekijöihin ja **Tuomo Tamminen** *Acatiimin* päätoimittajaksi.

Nyt on Kirstin vuoro hengähtää. Rakas matkailuharrastus saa korona-aikana odottaa, mutta Hämeenlinnan liitalassa Taljalan kylässä sijaitsevassa synnyinkodissa riittää kuopsuttamista, kuten Sintonen sanoo. Siellä hän on jo keväällä viettänyt enemmän aikaa kuin Töölön-kodissaan.

Sintosen Twitter-virta saattaa jatkossa hieman hidastua ja mukaan eksyä välillä luontokuvia, mutta tutkitun tiedon puolesta puhumista hän aikoo jatkaa eläkkeellään.

– Olen kokenut, että olen tehnyt työtä, jolla on tarkoitus. Olen päässyt vaikuttamaan tiede- ja yliopistoyhteisöjen parhaaksi. Lisäksi on ollut antoisaa saada työskennellä itseään paljon fiksumpien eli Suomen aivojen kanssa. Aito kiinnostus substanssiin, jota on seurannut 1980-luvun lopulta lähtien, on pitänyt motivaation yllä kaikki nämä vuodet. •

Tutkija murtamassa tabua

Naisten sukuelinten silpominen on vaikea asia, josta tarvitaan tietoa myös Suomessa. Haitalliseen perinteeseen liittyvä tutkimus vei Maria Väkiparran Somalimaahan keskustelemaan tavan kitkemisestä paikallisten nuorten miesten kanssa.

Naisiin kohdistuvan väkivallan muotona sukuelinten silpominen on erikoinen ilmiö. Se on väkivaltaa, jota nimenomaan naiset harjoittavat ja jonka kohteeksi myös useimmat näistä naisista ovat itse joutuneet. Monet kansainväliset ja paikalliset järjestöt ovat pyrkineet vaikuttamaan siihen, että vahingollinen tapa lopetetaan.

Tutkija, tasa-arvoasiantuntija **Maria Väkiparta** on vuosien ajan ollut mukana vapaaehtoistoiminnassa, ja siinä ominaisuudessa hän oli käynyt läpi lukuisia tyttöjen sukuelinten silpomiseen liittyviä raportteja. Hän kiinnostui Keniassa raportoidusta uudesta ilmiöstä, jossa paikalliset nuoret miehet osoittivat mieltään silpomista vastaan, ja halusi selvittää tarkemmin miesten roolia asiassa.

– Silpomista harjoittavissa yhteisöissä etupäässä miehet käyttävät poliittista, kulttuurista ja uskonnollista valtaa. Tästä syystä perinteen lopettamiseen

tähtäävissä ohjelmissa tulisi mielestäni kiinnittää huomiota patriarkaalisiin rakenteisiin, jotka osaltaan ylläpitävät tapaa, Väkiparta toteaa.

Väkiparta haastatteli joulukuussa Helsingin yliopistossa tarkastetussa väitöstutkimuksessaan nuoria opiskelijamiehiä, jotka vapaaehtoisina kampanjoivat tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista vastaan Somalimaassa. Tutkimustaan varten hän matkusti Somalimaahan tehdäkseen yksilöhaastatteluja. Haastateltavien rekrytoinnissa auttoi kansainvälinen kumppanuusjärjestö.

Miehet olivat Väkiparran mukaan vilpittömästi mukana silpomisen vastaisessa työssä ja silti he ristiriitaisesti vahvistivat puheissaan niitä rakenteita, jotka ylläpitävät tapaa. Somalimaassa on sopimatonta, että nainen elättää itsensä. Hyväksyttävien keinojen on mennä naimisiin. Sukuelinten silpomisella pyritään varmistamaan tytön avioliittokelpoisuus.

– Väkivallaksi ymmärrettyjä käytäntöjä on help-

KHADAR SHEIK ISMAL

Maria Väkiparta haastatteli väitöstutkimustaan varten nuoria opiskelijamiehiä, jotka vapaaehtoisina kampanjoivat tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista vastaan Somalimaassa. Kuvassa olevat nuoret miehet eivät liity kyseiseen tutkimukseen.

po vastustaa, mutta niiden taustalla vaikuttavat syyt, kuten juuri naisten avioliitosta riippuvainen asema, ovat vaikeampia havaita, Väkiparta pohtii.

TUSKAA NAISILLE, AHDISTUSTA MYÖS MIEHILLE

Haastatellut miehet olivat naimattomia. He kuitenkin tiesivät, että silpominen aiheuttaa paljon vahinkoa naisille ja että silvotulle avioseksi on tuskallista. Se aiheuttaa ahdistusta myös miehille. Ennen ensimmäistä yhdyntää alapää pitää avata.

Väkiparta teki kenttätutkimusta Somalimaassa syys-lokakuussa 2016. Haastattelujen aluksi hän teki selväksi, että on riippumaton tutkija.

— Silti haastateltavat ehkä kokivat, että kyseessä oli ikään kuin testi, jossa tarkistetaan heidän tietämystään.

He saattoivat nähdä minut kansainvälisen järjestön ja siten potentiaalisen työnantajan edustajana. Haastattelun puolivälissä siirryimme silpomista ja sen ehkäisyä koskevista teemoista laajemmin tasa-arvokysymyksiin, joissa vastaukset olivat selkeästi spontaanimpia.

Silpomista vastustavat miehet saattavat esimerkiksi syyttää perinnettä jatkavia naisia takapajuisuudesta ja ymmärtämättömyydestä, vaikka samalla he eivät itse ole välttämättä halukkaita tukemaan tyttöjen koulunkäyntiä ja naisten yhteiskunnallista toimijuutta. Somalimaassa myös nuorten miesten asema on todella heikko. Valtaa pitävät vanhat miehet. Nuorisotyöttömyys on suurta, ja miesten näkökulmasta naisten työssäkäynti voisi tavallaan olla pois heiltä.

—Kysyin miehiltä, onko silpominen asia, joka on

merkityksellinen vaimoa etsittäessä. He sanoivat, että eivät halua ainakaan vakavimman faraonisen silpomisen läpikäynyttä naista, mutta tiesivät, että silpomattomia naisia on heidän ikäluokassaan hyvin vähän ja usein pojan vanhemmat haluavat silvotun miniän. Paine alkaa kuitenkin hellittää, Väkiparta uskoo.

TURVALLISUUSJÄRJESTELYJÄ KENTTÄMATKALLE

Matka Somalimaahan vaati tarkkoja valmisteluja myös turvallisuuskäsitteistä. Vielä kaksi päivää ennen lähtöään Maria Väkiparta sai Helsingin yliopiston opetuksen strategisista palveluista kirjeen, jossa esitettiin toive, että hän ei lähtisi matkalle. Kirjeessä vedottiin ulkoministeriön matkustustiedotteeseen, jonka mukaan kaikkea matkustamista Somaliaan tulisi välttää. Lisäksi informoitiin, että opiskelijan vaakuutusturva ei ole siellä voimassa.

Hän tiesi matkustustiedotteesta jo valmiiksi, ja oli selvittänyt alueen turvallisuusriskejä, mutta ei nähnyt matkan peruuttamista välttämättömäksi. Somaliassa levotonta oli lähinnä maan eteläosissa, jossa vaarana ovat islamistisen terroristijärjestö al-Shababin tekemät iskut.

– Oma tutkimukseni taas kohdistuu Somaliin, jossa on rauhallisempaa ja jossa esimerkiksi nykyinen työnantajani Solidaarisuus on toiminut jo kahdenkymmenen vuoden ajan. Tosin Somalimaassakin on ollut klanien välisiä levottomuuksia, Väkiparta huomauttaa.

Hän ei kuitenkaan joutunut kokemaan turvattomuuden tunnetta. Tiedonkeruumatkalla Väkiparta pysytteli pääkaupungissa ja paljon hotellin alueella.

– En lähtenyt liikkeelle yksin, vaan mukani oli

aina paikallinen avustaja. Pukeuduin myös paikalliseen tapaan, etten kiinnittäisi ylimääräistä huomiota, sillä edes pääkaupungissa ei ollut juurikaan länsimaisia. Myöhemmin Solidaarisuuden työntekijänä olen matkustanut myös syrjemmälle, ja silloin meillä on esimerkiksi turva-auto mukana.

Hän oli alun perin ajatellut tekevänsä vertailevia haastatteluja Suomessa, mutta se osoittautui mahdollottomaksi, koska häntä ei siinä vaiheessa tunnettu Suomen somaliyhteisöissä.

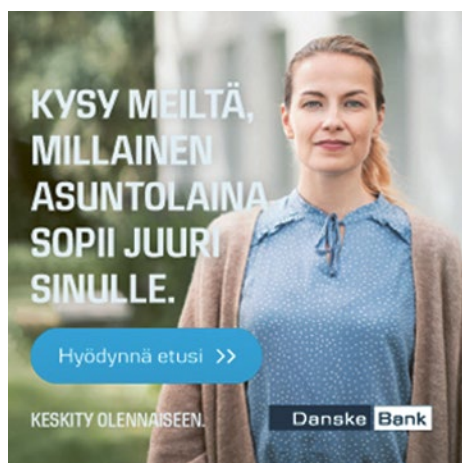
– Yritin myös rekrytoida miespuolisen somali-taustaisen tutkimusavustajan, mutta sekään ei onnistunut. Somalit eivät halua antaa tässä asiassa haastatteluja Suomessa, koska stigma kohdistuu heihin.

Suomessa ensimmäinen tyttöjen sukuelinten silpomiseen liittyvä oikeuskäsittely oli marraskuussa 2019. Tuomio oli vapauttava. Monissa muissa maissa tehdyissä tutkimuksissa on todettu, että maahanmuuton kontekstissa sosiaalinen paine jatkaa silpomisperinnettä helpottaa viimeistään toisen sukupolven myötä.

– Jokaisessa yhteisössä on omat tapaa ylläpitävät piirteensä. Kriminalisoinnilla ei saada riittävää muutosta aikaan, Väkiparta sanoo.

Esimerkiksi Keniassa silpominen on kriminalisoinnin seurauksena painunut maan alle ja jatkuu, koska perinnettä harjoittavat yhteisöt eivät ymmärrä kriminalisoinnin perusteita. Rikosseuraamuksen pelossa tyttöä ei välttämättä viedä lääkäriin, jos jokin menee pieleen.

– Valistusta täytyy lisätä ruohonjuuritasolla jo ennen kriminalisointia. Lopulta lainsäädännöllä ei ole niinkään merkitystä vaan sosiaalisilla ja moraalilla normeilla. •

Professoriliiton jäsen:

HYÖDYNÄ JÄSENETUSI!

Professoriliiton jäsenenä saat asuntolainaja sijoituspalveluetuja Danske Bankista. Hyödynnä etusi ja säästä.

Lisätietoja puh. 0200 25880, ma-pe 8-20 tai www.danskebank.fi/akava.

Varoitus!

TaskuTurva-sovellus saattaa aiheuttaa normaalista poikkeavaa kiinnostusta vakuutusasioihin.

Katso koko tarina [turva.fi/taskuturva](https://www.turva.fi/taskuturva)

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanasasi

Uudistunut TaskuTurva on täynnä loistavia ominaisuuksia. Voit maksaa laskut ja viestitellä kanssamme, hoitaa kätevästi lapsen lääkärikäynnit sekä etsiä tien päällä lähimmän autokorjaamon.

Lataa omasi sovelluskaupasta, niin hoksaat miten kätevä se on. Ei muuten maksa mitään.

**Tasku
Turva**

QUOTES

“Turning the crisis into an opportunity will require a degree of change at the institutional level – breakups, mergers and closures of faculties – that few will want to embark on until it is too late. And it will require a sea change in what are considered the ‘job requirements’ for university leadership (from vice-chancellors through to deans). In particular, they need to put more emphasis on entrepreneurial risk-taking, rather than simply being a

safe pair of hands, and to be willing to hire true scholars who can lead by example instead of career administrators who left behind their true academic calling to pursue a path of managerialism.”

PROFESSOR TIMOTHY DEVINNEY AND
PROFESSOR EMERITUS GRAHAME DOWLING,
TIMESHIGHEREDUCATION.COM, MAY 14

“To determine if antibody tests can tell people if they’re immune to the coronavirus, listen to immunologists; to determine

if such testing is actually a good idea, listen to ethicists, anthropologists, and historians of science. No one knows it all, and those who claim to should not be trusted.”

ED YONG, THEATLANTIC.COM, APRIL 29

“I have studied the spread and impact of health misinformation for decades, and have never seen the topic being taken as seriously as it is right now. Perhaps that is because of the scale of the crisis and the ubiquity of

LEADER

Old and New Normals

SANTERI PALVIAINEN

CHAIR, THE UNION FOR
UNIVERSITY TEACHERS AND
RESEARCHERS IN FINLAND, YLL

They say that we are living a *new normal* and that there is no going back to the *old normal*. What is the old normal in university teaching? Meeting students in lectures, seminars, supervision meetings. All this has become virtual, as stipulated by the restrictions of the coronavirus epidemic. University faculty members have shown high-level pedagogic competence, as they have managed to transform so much of their teaching to a different format, to completely different environments, in minimal time. This has, though, had its human price: working hours have not been counted.

However, even this forced digital leap does not seem to be enough: **Jari Gustafsson**, Permanent Secretary at the Ministry of Economic Affairs and Employment of Finland, stated in a recent interview that youth unemployment could be alleviated by increasing the admissions quota of higher education institutions and that this could happen through “community labour”.

At higher education institutions, community labour directly means community labour by faculty members – every student meets, at some point, a university teacher, a lecturer, a university lecturer, a clinical teacher, an amanuensis, a student services secretary, and so forth. Every supervision meeting, completed course and email means more concrete labour.

During the ongoing coronavirus epidemic, faculty members have stretched to the utmost, and the working plans that were drafted in the beginning of the academic year now seem like mere distant fantasies. Talk

the nonsensical misinformation, including advice from some very prominent politicians. If this pro-science response is to endure, all scientists — not just a few of us — must stand up for quality information.”

TIMOTHY CAULFIELD, NATURE.COM, APRIL 27

“We have to be very cautious that we are not privileging those [researchers] who are able to use the coronavirus situation as time to race ahead of their peers, who are held

back not by talent or aspiration but by the need to do home-schooling and put three meals a day on the table.”

PROF JAMES WILSDON,
THEGUARDIAN.COM, MAY 12

“Before the coronavirus pandemic, professors would grouse that their students acted like customers who expected faculty to provide services. But it’s impossible to argue that online instruction, even when exceptionally well-executed, delivers

the same quality of education as in-person teaching.”

MASHA GESSEN, NEWYORKER.COM, APRIL 28

“A significant loss of tuition dollars if students choose to forgo enrollment out of concerns about the value remote learning represents could be an existential risk for some institutions, and a deeply difficult financial challenge for all.”

EDWARD J. MALONEY AND JOSHUA KIM,
INSIDEHIGHERED.COM, MAY 13

about community labour for faculty members can be binned, because a lot of extra has already been done.

As for Jari Gustafsson’s community labour, we also need to notice that community labour would continue for many years after the acute coronavirus situation, for the duration of the studies. Reportedly this situation has now been acknowledged after the council of university rectors and the staff unions expressed their opinions about this. The projected supplementary budget should bring relief to this – I hope.

The beginning of the new academic year will likely be difficult for faculty members and students alike. It is not on the horizon that the epidemic situation would be significantly different than it has been this spring. The risk of adjusting teaching to remote teaching at a short notice will likely be present in the coming academic year, as well.

This requires pedagogical competence to rethink methods and to scale teaching accordingly. Everything does not always go according to plan: the internet connection may break up, the desired material does not agree to be transferred in the system, family

members in various stages of being clothed may appear in the background, and so on.

The pessimism pedagogy introduced by University of Oulu University Lecturer **Maija Saviniemi**, Head of Services **Paula Vaskuri** and University Teacher **Merja Maikkola** includes the idea of having mercy on oneself and one’s teaching: everything cannot always work out perfectly, but it does not matter.

This new normal will likely be the future in university teaching once the pandemic abates before long. However, teaching is about encounters. In an unofficial and very unscientific survey of my immediate circle of colleagues, the greatest disadvantage in the current situation is the lack of encounters (ergonomics is a close second, but that is another story).

Will there one day be a time when we meet again in lectures and seminars or will teaching be a talking head on Zoom for good? The latter idea has been tossed around in some universities in discussions of future campus solutions. It is good to keep this in mind as they are being planned. •

TRANSLATION: ELINA SILTANEN

CORONAVIRUS PANDEMIC AND ITS EFFECT ON THE LABOUR MARKET

The Coronavirus pandemic has affected the whole world this spring severely. A lot of employees in the private sector have been temporarily laid off or have had to use their vacation days etc. to try to cope with the situation after a lot of work places have been temporarily closed due to the spread of the coronavirus.

The university sector has been able to maintain their operability especially well and, according to the answers given to the survey FUURT sent to their members in May, almost all FUURT members have been able to continue working remotely from their homes.

The survey results showed that the university sector has been able to cope with the situation exceptionally well thus far and both teaching and research staff and other staff have been able to fulfil their work duties well during the remote working time. However, possible cuts in future funding for the universities and the research sector may affect the universities and their employees from next year on.

To tackle the pandemic and its consequences, the Finnish government issued several fixed-term changes to the Employment Contracts Act and the Unemployment Act in April. The fixed-term changes to the Unemployment Act came into force retroactively from March 16 on. The changes will be in force until June 30 for both laws, but the changes may also be lengthened until December 31st with a new decision this spring.

The biggest changes to the Employment Contracts Act were the shortening of the notice period for temporary lay-offs to 5 days, shortening the co-operation proceedings negotiation time to minimum of 5 days. And also, it is now, for a fixed-term, possible to temporarily lay off an employee who is working on a fixed-term employment contract and to terminate an employment relationship during the trial period on a collective basis. However, the

employer's responsibility to re-hire a terminated employee, was raised back up to 9 months.

The employees' situation was equally considered in the changes made to the Unemployment Act. The five-day waiting period has been abolished and unemployment benefits will be available from the first day of unemployment. Days on which someone is laid off temporarily do not count against their maximum eligibility for unemployment allowance.

The work requirement for qualifying for unemployment allowance has been reduced temporarily from 26 weeks to 13 weeks. And Kela can now pay self-employed persons labour market subsidy, if their full-time employment in their business has ended, or if their income from self-employment, because of the epidemic, is less than 1,089.67 euros per month.

Some other legislative changes may also be introduced by the government later this year.

The trade unions inform their members on their websites, Facebook, Twitter and membership letters about the current situation. Remember to always contact your local shop steward or the union lawyer if you are temporarily laid off or your employment relationship is terminated. •

The university sector has been able to cope with the situation exceptionally well thus far and both teaching and research staff and other staff have been able to fulfil their work duties well during the remote working time.

KIRJOITUSKUTSU:

Viimeiset työvuodet yliopistolla – eläkeiän kynnyksellä

Kirjoituskutsu on suunnattu 60 + yliopistolaisille, tutkijoille, opettajille ja professoreille. Siirtymävaihe ennen eläköitymistä kestää usein vuosia, jolloin voi työstää seuraavaa uutta elämänvaihetta. Hyvä vastaaja, kutsun Sinut kirjoitusprosessiin, jolla voit edistää elämän jatkuvuuksien, katkosten ja käännteiden jäsentämistä. Voit halutessasi hyödyntää kirjoituksessasi esimerkiksi seuraavia apukysymyksiä:

- Voitko itse vaikuttaa siihen, milloin ja miten irrottaudut yliopistotyöstä?
- Millaisia voittoja ja menetyksiä ennakoit tulevaan elämänsiirtymään liittyvän?
- Millaisia hyviä asioita aiot siirtää työstäsi myös tulevaan elämänvaiheeseen?
- Mille toivot eläkkeelle siirryttyäsi olevan vihdoin tilaa?
- Koetko, että lähiympäristösi suhtautumistapa sinuun on viime vuosina jossain mielessä muuttanut? Miten?

Tutkimuksen aineisto kootaan anonyyminä Tietoarkiston ylläpitämällä Penna-järjestelmällä,

services.fsd.uta.fi/penna/viimeisettyovuodet/34

Kirjoitusten yhteyteen tallennetaan vain vastaajien ilmoittama nimimerkki, ikä, sukupuoli ja hyvin yleisellä tasolla tieteenala. Tutkijana toimii työelämän tutkimuksen dosentti Karin Filander Tampereen yliopistosta. Kirjoitusten tyyli ja pituus on täysin itsesi päätettävissä, mutta halutessasi voit hyödyntää apukysymyksiä, joita löytyy lisää Tietoarkiston Pennan sivuilta. Tekstejä otetaan vastaan 30.8.2020 saakka.

Tiedustelut: Karin.Filander@tuni.fi

TIETEEN TIEDOTUS RY:N RAHOITUSHAKU 2020

Tieteen tiedotus ry julistaa haettavaksi rahoitusta tieteellisen tutkimuksen tuloksista tiedottamiseen ja saattamiseen yleisön tietoisuuteen. Kirjahankkeet ja tieteellinen tutkimus eivät kuulu apurahoituksen piiriin. Hakijana voi olla yksityinen henkilö, työryhmä tai rekisteröity yhteisö. Rahoitus osoitetaan rekisteröidylle taustayhteisölle.

Jaettavana on 200 000 euroa, josta yhdistys rahoittaa 1–4 hanketta.

Vapaamuotoiset (max. 3 sivua A4) aiehakemukset tulee toimittaa sähköpostitse yhtenä pdf-tiedostona (tieteentiedotus@gmail.com) **21.8.2020 mennessä**. Aiehakemuksessa on kuvattava hankkeen tausta, tavoitteet, karkea budjetti, toteutus ja vastuullinen toteuttaja yhteystietoineen.

Aiehakemusten perusteella jatkoon pääsevät hankkeet valitaan syyskuussa, ja näitä pyydetään toimittamaan varsinainen hakemus myöhemmin. Rahoituspäätökset tehdään marraskuun aikana.

Tiedustelut: tieteentiedotus@gmail.com

Tieteen tiedotus ry:n tarkoituksena on tieteellisestä tutkimuksesta ja sen tuloksista tiedottaminen. Yhdistys julkaisee Tiede-lehteä ja osallistuu Hyvä terveys -lehden julkaisemiseen.

Lisätietoja: www.tieteentiedotus.fi

Liiton historiakirjassa on lähde- ja kirjallisuuspuutteita

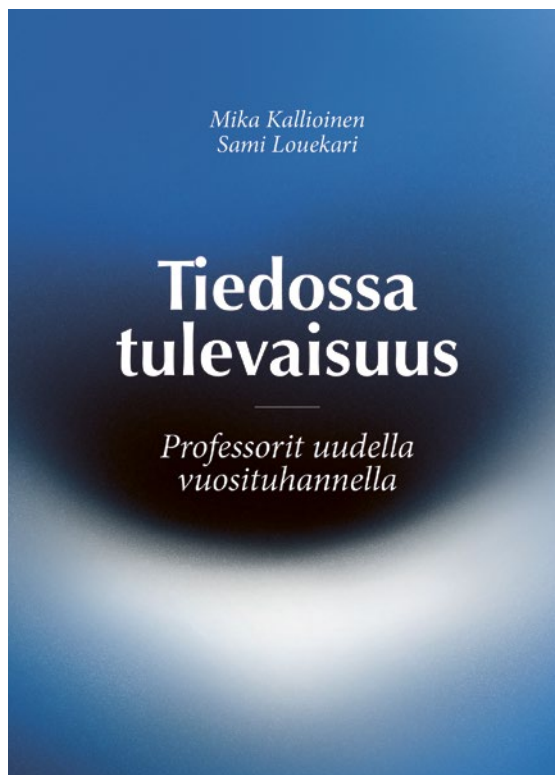
Professoriliiton 50-vuotishistoriikki *Tiedossa tulevaisuus. Professorit uudella vuosituhanalla* (Professoriliitto 2019) on kuvaus akateemisesta ammattikunnasta ja sen edunvalvonnasta. Selvä pääpaino tekstissä on järjestön ammatillisten tavoitteiden – erityisesti palkkaneuvottelujen – historialla. Ammattiyhdistyshistoriaa siis. Tiivistäen sanottuna liitto on ”rakentavan kriittisellä” linjallaan onnistunut kirjoittajien mukaan näissä toimitissa hyvin. Näin kenties on. Mutta paljon olennaista jää kertomatta tai ohuen kerronnan varaan.

Teos käsittelee myös yliopistopolitiikkaa ja sitäkin ensisijaisesti edunvalvonnan näkökulmasta. Sen sijaan vähemmälle huomiolle jäävät professorien osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet, sanalla sanoen demokratian kysymykset. Näiden teemojen kuvauksesta löytyy pahoja lähde- ja kirjallisuuspuutteita, jotka valitettavasti syövät raskaalla kädellä teoksen uskottavuutta. Nostan esille muutaman esimerkin.

”**Fantastisen yliopistouudistuksen**”, vuoden 2010 yliopistolain taustat ja vaikutukset esitellään aivan liian kapean lähdeaineiston kautta. Professorien vastarinnan kuvaus demokratian alasajoa ja myös esimerkiksi virkasuhteen poistamista vastaan – erityisesti Helsingin yliopistossa – jää kovin vajaaksi.

Kirja ei myöskään kerro kaikkien oikeustieteellisten tiedekuntien dekaanien yhdessä laatimasta yliopistolakiehdotuksesta (2009), joka löytyy perustuslaki- ja sivistysvaliokunnan pöytäkirjoista. Myös vuoden 2008–2009 mielenosoitukset uudistusta vastaan ja esimerkiksi Helsingissä järjestetty (ja striimattu) laajaa mediahuomiota saanut yliopistojen yleiskokous jäävät huomiotta.

Näissä kaikissa ydinasia oli yliopistojen johtamismalli, jonka eri vaihtoehtojen kannatusta myös tutkittiin empiirisesti. Päätulos oli se, että noin kolme neljäsosaa Helsingin yliopiston professoreista

Mika Kallioisen ja Sami Louekarin kirjoittama kirja ilmestyi syksyllä 2019.

vastusti uutta johtamismallia.

Suorastaan uskomatonta on se, että keväällä 2016 syntynyttä Yliopistokäänne-liikettä ei mainita lainkaan, vaikka sen adressi yliopistoleikkauksia vastaan keräsi nopeasti 4 000 allekirjoittajaa ja liikkeen näkyvimmit hahmot ovat julkaisseet muutamia kirjoja sekä kymmeniä artikkeleja ja kolumneja aiheesta. Tässäkin professorivetoisessa liikehinnässä keskeistä ylimitoitettujen leikkausten ja huonosti hoidettujen yt-prosessien ohella oli vaatimus demokratian palauttamisesta.

Toinen esimerkki lähteiden puutteellisesta ja valikoivasta käytöstä liittyy vuoden 1995 tapahtumiin. Teoksessa pidetään ammattikunnan kannalta valitettavana neljän ”huippuprofessorin” (Aulis Aarnio, Vesa Kanninen, Jukka Kekkonen, Heikki

Ylikangas) mielipidekirjoitusta *Yliopisto*-lehdessä. Siinä vaadimme oikeudenmukaisuutta professorien palkitsemiseen korostamalla tutkimukseen ja tutkijankoulutukseen liittyneitä ansioita hallinnollisten ansioiden ja liiton jäsenyyden sijasta. Yksinkertais- taen: ansiot tutkimuksessa ja tutkijankoulutuksessa tulisi ottaa huomioon lisää myönnettäessä.

Tämä kirjoitus synnytti ”laiskat professorit” -keskustelun, joka velloi muutamia viikkoja ja johti siihen, että tekstin kirjoittajat jo tuolloin saivat aiheettomasti lokaa silmilleen. Tätä keskustelua kirjoittajat eivät ole lukeneet ja dokumentoineet riittä- vän tarkasti ja systemaattisesti. Me emme edes käyt- täneet sanaa ”laiska” emmekä väittäneet professo- rien työmäärässä olevan ongelmia. Tämän virheen oikaisimme monessa mediassa yhdessä ja erikseen. Myönnän, että oikaisu meni huonosti perille, mutta tutkijoiden olisi pitänyt noteerata, mitä me sanoim- me, eikä antaa sensaatio-otsikoiden johtaa itseään harhaan.

Professorien ammattikunta on ainutlaatuinen pro- fessio, jonka muutoksia on aiheellista tutkia. Seu- raava yritys voisi olla tutkimuksellisesti kunnian- himoisempi. Rajauksia saa ja pitää tehdä, mutta ne teemat, joita käsitellään, pitää analysoida riittävän kattavan lähdeaineiston kautta. •

JUKKA KEKKONEN

OIKEUSHISTORIAN JA ROOMALAISEN OIKEUDEN PROFESSORI

Onko meillä kaikilla proffilla ADT?

Voiko professori keskittyä työtehtäviinsä työpäivän aikana, mietitytti meitä kaikkia proffia ja myös Pro- fessoriliiton ja Kelan järjestämän KIILA-kuntoutuk- sen henkilökuntaa kuntoutuspäivien aikana. ADT- häiriö, *Attention Deficit Trait*, syntyy, jos työpäivä ku- luu asiasta toiseen hyppiessä, eikä työntekijä koskaan tunne pääsevänsä syventymään itse asiaan. Aivoissa käynnistyy silloin hälytysjärjestelmä, joka vaatii rea-

goimaan moninaisiin työtehtäviin nopeasti. Tämä voi johtaa siihen, että silloinkin, kun olisi aikaa keskittyä, keskittyminen on vaikeaa.

Iso osa professoreista kokee, että hallinnollinen työ ja sähköposteihin vastaaminen sekä monen erilai- sen tietokonesovelluksen ja mobiilisovelluksen käyt- täminen nappaa työajasta salakavalasti suurimman osan. Jos keskittymistä vaativan työn ehtii ylipäänsä työpäivän aikana aloittaa, se keskeytyy useita kertoja.

Kognitiivinen ergonomia eli tietojen käsittely ja laitteiden ja ohjelmistojen hallinta on äärimmäisen keskeinen tekijä professorin työssä. Ergonomian ratkaisemiseksi ei riitä, että proffilla on sähkötyö- pöydät ja joskus jopa taukoja työssä, sillä sloganin mukaan istuminen tappaa ja ainaiset keskeytykset vievät keskittymiskyvyn. Kognitiivista ergonomiaa voitaisiin parantaa organisatorista ergonomiaa ke- hittämällä. Organisatorinen ergonomia liittyy or- ganisaatioiden toimintakulttuuriin kehittämiseen: työn ja työaikojen järjestämiseen, tapoihin toimia ja kehittää työtä.

KIILA-kuntoutuksen ergonomiaa käsittelevällä ”op- pitunnilla” nousi vertaiskeskusteluissa esille, että professorin työssä sisäinen raportointi monenlaisiin erilaisiin järjestelmiin, yliopistoissa yleistynyt hier- arkkinen johtaminen ja lisääntyvät ohjeistukset ko- konaistyöaikaan sisällytettävistä työtehtävistä vievät aikaa tutkimuksesta, opetuksesta ja rahoitushake- musten tekemisestä.

Erityisen hämmentävä oli toisella kuntoutus- jaksolla yhteisesti tehty havainto, että kaikki kes- kittymistä vaativa työ tehdään pääosin perinteisen virka- tai toimistoajan ulkopuolella. Yksi keskeinen yhteinen ja stressiä poistava sekä omaa jaksamista voimaannuttava havainto kuntoutuksen kahden en- simmäisen jakson aikana onkin ollut, että työn teke- misen valuminen ilta- ja yöaikaan ei olekaan omaa huonoutta.

Professorin työtehtävän kokonaisuus näyttää muuttuneen yliopistouudistusten myötä sellaiseksi, että moninaiset hallintotyöt vievät työajasta leijo- nanosan. Tämä vie lopulta professorin työkyvyn, sillä siihen työhön, jota yliopistoon on alun perin tultu te-

kemään – tutkimukseen ja tutkimukseen pohjautuvaan opetukseen – ei ehditä keskittyä.

Muutos ja hallittu kaaos ovat yliopistoissa varmasti py-syviä. Kuntoutus on kuitenkin avannut kaikille osallistujille uudenlaisen näkymän. Jotta työkyky ja tieteellisessä työssä vaadittava luovuus säilyy, omasta fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista tulee huolehtia. Se tulee laittaa välillä työnteon edelle senkin uhalla, että deadline't muuta vaativat. Tämä on meille työtehtäviimme sitoutuneille ja intohimolla työtämme tekeville proffille vaikeaa. Myös yliopistojen on organisaatioina herättävä tarkastelemaan työn muutosta työntekijöiden näkökulmasta nykyistä ponnekkaammin, kuten nyt KIILA-kuntoutuksessa tehdään.

Ehkä tärkein meille kuntoutukseen osallistuville proffille selvinnyt asia on, että kuolemme nuorina, jos jatkamme kohtuuttoman pitkien työpäivien tekemistä, syömme epäsäännöllisesti, liikumme liian vähän ja otamme työaikaa uniajasta. KIILA-kuntoutus on saanut meidät myös ymmärtämään, että jos jatkamme näin ja sen seurauksena saamme fyysisiä vaivoja ja menetämme keskittymiskykymme, meistä ei ole mitään riemua yliopistoille, läheisillemme saati itsellemme. Professorien työmäärään on saatava joku tolkk.

KIILA-kuntoukseen matkusti joulun alla seitsemän toisilleen tuntematonta proffaa. Tuon ensimmäisen kuntoutusviikon päätteeksi koossa oli proffien tiimi, joka jakaa keskenään asioita ja jonka vertaiskeskustelut ovat kiinnostavia ja voimaannuttavia.

KIILA-kuntoutus on hyvä kombinaatio yksilöohjausta, liikunnallisia harjoitteita sekä asiasisältöä ravinnosta, liikunnasta, keskittymiskyvyn ylläpitämisestä, aivoterveystestistä, työn ja stressin hallinnasta, vuorovaikutustaidoista ja omista vahvuuksista. Vertaiskeskustelut sitovat nämä kaikki yhteen ja tukevat toinen toisiamme, jotta saamme tehtyä arjessa työkykyä ja omaa hyvinvointia parantavia muutoksia.

Unohtaa ei sovi myöskään Lohja Span noutopöytä. Hyvä ruoka runsaine salaatteineen on ilo sekä silmälle että vatsalle. •

EILA LINDFORS

JA 6 MUUTA KIILA-PROFFAA

Professori Taru Lintunen näyttää esimerkkiä, miten voi rakentaa itselleen rentoutumispisteen vaikka työhuoneeseen.

KIILA-KUNTOUTUS

KIILA-kuntoutuksen tavoitteena on parantaa työkykyä ja tukea pysymistä työelämässä. Kuntoutus tulee aloittaa riittävän varhain, jotta työssä jatkaminen voidaan turvata.

Kuntoutus koostuu fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämisestä ja palauttamisesta käytettävistä harjoitteista. Niihin sisältyy mm. kognitiivista ergonomiaa, asiantuntijaluentoja ja yksilötapaamisia fysioterapeuttien ja psykologien kanssa.

Ensimmäiseen Professoriliiton ja Kelan järjestämään kuntoutukseen osallistuu 7 professoria. Kuntoutus sisältää puolentoista vuoden aikana kuusi 1–4 päivän internaattijaksoa Lohja-Spassa.

Professoriliitto jatkaa Kiila-kuntoutusten tarjoamista jäsenetuna.

Väinö Kolkkala: Juupeliylioppilas (1923)

”Oppimaan hyödyttömiä”

1900-luvun ensimmäisen vuosikymmenen vaihteessa Suomessa puhuttaa ”ylioppilastulva”. Näitä ”juupeliylioppilaita” tulisi riittämään kaikenkarvaiseen tehtäviin, vaikkei niissä ”välttämättä vaadita yliopistollisia tutkintoja”. Varsinkin ”sitten, kun koko kansa on keritty leipoa ylioppilaksi”.

Maalaisylioppilaat, Turun lyseosta keväällä ylioppilaksi valmistuneet Antti, Kalle ja Matti aloittelivat yliopisto-opintojaan Helsingissä: Kalle ja Antti estetiikkaa, Matti filologiaa. Heidän vuotta aiemmin aloittanut ystävänsä Niilo oli taas teologi. Helsingin lumoihin joutuneina he suuntasivat kulkunsa ravintola Gambriniin: ”Heitä yhtä vähän kuin muitakaan ylioppilaita eivät tule kehittämään luennot ja tutkinnot, joita he tuolloin tällöin suorittelevat tai ovat suorittamatta, vaan se kuohuva, täyteläinen elämä, jota he nyt joutuvat katsomaan ... yliopiston ulkopuolella”.

Länsisuomalaisessa (myöhemmin turkulaiseen, satakuntalaiseen ja varsinaissuomalaiseen haaraantuneessa) osakunnassa kaverukset seurasivat fennojen ja sveesien välisiä kiivaitakin yhteenottoja. Suuria intohimoja tämä ei heissä kuitenkaan herättänyt.

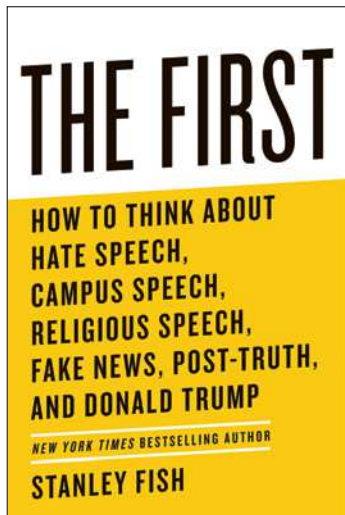
Vuodet vierivät ja opinnot etenivät, miten etenivät. Niilo valmistui papiksi Pohjois-Karjalaan, ja Matti pinnisteli ”hikipäissään ehtiäkseen viidennen lukuvuotensa loppuun maisteriksi – muuten vanhenisivat jo suoritett

numerot auttamattomasti”. Lopulta hän valmistuikin, ”viime nipassa”. Tutkinnon valmistumista kannusti ajatus, että ”pääsen paremmin ainakin sanomalehtimieheksi, jollen muuhun toimeen kelpaisikaan”.

Kallen käy toisin, ja itsensä kahdessa vuodessa maisteriksi lukenut Kutvonen toruu häntä: ”Maisteria ei sinusta tule koskaan”. Laudaturin suoritettuaan hän ei vain saa pro gradu -koetta suoritettua. Antti oli jo aiemmin jättänyt yliopiston: ”Hullu olisin, jos velkarahoilla raahaantuisin sinne oppimaan hyödyttömiä”. Hän meni Turun Taideyhdistyksen piirustuskouluun ja siirtyi taiteen pariin. Muista opiskelutovereista matemaatikko Aku ja latinisti Jussi valmistuivat ja jatkoivat väitöskirjojen parissa, väittelyvätkin. Kirjan kertoja toteaa lopussa: ”Minä olin yksi heistä Kuka – se[n] lukijat saavat ratkaista oman halunsa ja arvaamiskykynsä mukaisesti”.

Edellä kuvattu on kirjailija ja toimittaja **Väinö Kolkkan** (1883–1952) kirjasta *Juupeliylioppilas: Ylioppilaskinoita vanhoilta hyviltä ajoilta* (Otava 1923). Väinö Kulon nimellä hän kirjoitti myös *Varsinaissuomalaisten laulun*, joka ensiesitettiin vuonna 1915. Yliopistossa (valmistumatta) opiskellut Kolkkala oli osallistunut sillä varsinaissuomalaisen osakunnan runokilpailuun vuonna 1908. Viralliseksi maakuntalauluksi se nimettiin vuonna 1927. •

Stanley Fish: *The First: How to Think About Hate Speech, Campus Speech, Religious Speech, Fake News, Post-Truth, and Donald Trump*. Simon&Schuster 2019.

Miten ajatella yliopistokiistoja, neuvoja Yhdysvalloista

Amerikkalaisprofessori **Stanley Fish** on tehnyt Yhdysvalloissa komean akateemisen uran, johon on kuulunut kirjallisuudentutkimusta, oikeustiedettä ja politiikan teoriaa. Lisäksi hän on innokas julkinen keskustelija ja aikaisemmin myös *New York Timesin* kolumnisti.

Viime marraskuussa Fishiltä ilmestyi laajemmalle yleisölle kirjoitettu *The First*, jonka kolmas luku, kaikkiaan viidesosa kirjasta, analysoi amerikkalaisia kampuskiistoja. Yhdysvalloissahan kulttuuritaistelut siirtyvät helposti korkeakouluihin ja ovat luonteel-

taan verisempiä kuin Suomessa.

Kolmas luku on otsikoitu komeasti ”Miksi sananvapaus ei ole akateeminen arvo”. Fish, kuten monet sananvapausasiantuntijat, on harmissaan sananvapaus-termin tunkeemisesta väärin paikkoihin.

Sananvapaus on demokraattinen arvo, Fish sanoo. Se on demokraattisen valtion tapa toimia kansalaisten suhteen. Yliopiston tilanne ei ole ollenkaan analoginen. Siellä nimenomaan tehdään koko ajan päätöksiä siitä, kuka ei pääse kirjoittamaan tai puhumaan. Kun tutkimussuunnitelma tai artikkeli hylätään, se ei ole sananvapauden vastaista vaan tavallista akateemista arkea. Sananvapaus on huono kehystys akateemisen maailman kiistoille.

Tärkeää sen sijaan, Fish sanoo, on tiedonhankinnan vapaus: se että tutkija voi esimerkiksi kulkea vapaasti sinne, minne tutkimustulokset vievät. Tärkeää on myös, etteivät ulkopuoliset pääse määrittelemään, mitä yliopistolla tehdään. Näitä arvoja kannattaa oikeasti puolustaa.

Yhdysvalloissa kiistellään usein siitä, ketkä pääsevät kampekselle puhumaan tai mihin taroitukseen yliopiston tiloja vuokrataan. Fishin mukaan tähänkään ei liity mitään syviä moraalisia teemoja (eikä varsinkaan sananvapauskysymyksiä), ja hän suosittelee hallintoa ottamaan pragmaattisen linjan. Yksi mahdollinen testi on kysyä, tukeeko tilaisuus koulutustinstituution omaa missiota.

Tyypillinen yliopistokohun kulku: tutkija sanoo yliopiston ulkopuolella jotain provokatiivista, ihmiset älähtävät, yliopistoa vaa-

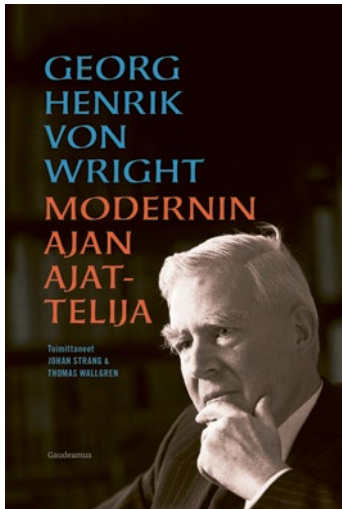
ditaan tilille ja lopulta yliopiston johto ilmoittaa, että tuomitsemme puheenvuorot mutta emme ryhdy toimenpiteisiin. Fishin mukaan tuomitsemiskohta menee väärin, sillä dekaanien ja rehtorien työtehtäviin ei kuulu tuomita tutkijoiden älyvapaatakaan mielipiteitä. Tuomitsemiset myös ikävästi politisoivat yliopiston johtoa.

Jos provosoivat kommentit on esitetty esimerkiksi opetustilanteessa, tilanne on tietysti aivan toisenlainen. Silloin johdon kannattaa tuomita epätarkoituksenmukainen opettaminen, mutta olla hiljaa kommenttien varsinaisesta sisällöstä.

Yliopistojen pitäisi Fishin mukaan ylipäänsä välttää liiallisia poliittisia kannanottoja. Ne saavat yliopiston näyttämään poliittiselta toimijalta ja voivat innostaa ulkopuolisia tahoja yrittämään kontrolloida yliopistoja. Muutenkin Fish vierastaa yliopistojen alistamista hyvän tekemiselle tai maailman parantamiselle. Fish kirjoitti teemasta laajemmin hauskaasti nimetyssä kirjassaan *Save the World on Your Own Time* (2008).

Kirjassa käsitellään myös muun muassa läpinäkyvyyttä (Fish vastustaa), vihapuhetta (Fishin mukaan vaikea määritellä puolueettomasti), uskonnonvapautta, totuudenjälkeisyyttä ja **Donald Trumpin** retoriikkaa. Fish ei painota omia mielipiteitään eikä aina edes kerro niistä. Siksi kirjan nimessä on ”How to think”, ei ”What to think”. Hän haluaa selvittää lukijoille, mistä julkisissa keskusteluissa oikeasti kiistellään. Tämä on aliarvostettu lähestymistapa. •

KYÖSTI NIEMELÄ

Johan Strang & Thomas Wallgren (toim.):
Georg Henrik von Wright – modernin
ajan ajattelija. Gaudeamus 2020.

Minervan pöllö lentää taas

Georg Henrik von Wright edustaa suomalaisen tieteen terävinä kärkeä, mutta samalla filosofi on saavuttanut johtavan aseman myös pohjoismaisessa julkisessa keskustelussa. Von Wright valittiin ylivoimaisesti johtavaksi intellektuelliksi *Helsingin Sanomien* äänestyksissä vuosina 1989 ja 2002.

Modernin ajan ajattelijassa kirjava joukko filosofiasta ja tutkijoista valtion virkamiehiin yrittää porautua tämän arkkityyppisen älykön arvostuksen syihin ja tekijöihin. Jotkut kirjoittajista kertovat myös, miten he itse ovat kohdanneet filosofin ja vaikuttaneet hänestä ja hänen ajatuksistaan. Niin ikään esitellään pohjoismaiden merkittävimmän filosofin suosiota – ja myös tämän pessimismin

synnyttämää kritiikkiä – Tanskassa ja Ruotsissa.

Kiintoisa ja valaiseva on läpi kirjan kulkeva huomio siitä, että von Wrightilla oli kaksi filosofiminää, joiden välillä on tietynlainen jännite tai ristiriita.

Yhtäältä von Wright edusti muodollisuudesta ja tieteellisyydestään tunnettua analyttistä filosofiaa. Sen mukaan luonnontiede pystyy selittämään kaiken ja muidenkin tieteiden tulisi omaksumaa luonnontieteen kausaalinen menetelmä. Tiede vie teknisten innovaatioidensa avulla ihmiskuntaa eteenpäin kohti täydellistä yhteiskuntaa.

Mutta jo varhain etenkin **Oswald Spenglerin** *Länsimaiden perikadon* ja **Fjodor Dostojevskin** tuotannon inspiroimana von Wright omaksui pessimistisen näkökannan, jonka hän toi esiin esseistä kootuissa kirjoissaan. Tiede hahmottaa maailman koneeksi, objektiksi ja välineeksi, tuhoaa moraaliset arvot ja inhimilliset merkitykset ja päämäärät ja lopulta vie luonnon ja ihmiskunnan perikatoon.

Tämä kaksijakoisuus tulee tiivistetyssä muodossa esiin von Wrightin vuonna 1970 julkaistussa kirjoituksessa *Tieteenfilosofian kaksi perinnettä*, joka on oivaltavasti sijoitettu tämän kirjan loppuun kuin pisteeksi i:n päälle. Kirjoituksessa hän tarkastelee tieteellistä kausaalista selittämistä ja hermeneuttista merkitysten ja intentioiden ymmärtämistä ihmistieteiden kannalta – luontoa selitetään, ihmistä ymmärretään. Mutta nyt selittäminen on ajanut ymmärtämisen yli.

Turha edes mainita, että von

Wrightin huomiot ovat varsin kaukonäköisiä.

Filosofi osasi terävästi ennustaa myös yliopistojen muuttamisen vapaan ajattelun keitaista hyödyllisiksi ja tehokkaiksi tuotantolaitoksiksi, jotka palvelevat taloutta ja muita ulkoa tuotuja tavoitteita.

Kaikkialla aidot päämäärät ovat kadonneet ja välineistä on tullut päämääriä, mikä kiteytyy sokeassa uskossa siihen, että tekninen kehitys vie väistämättä ja automaattisesti kohti parempaa. Von Wrightilläkään ei ole ongelmaan ratkaisua, ja pessimismi varjosti hänen ajatteluaan loppuun asti.

Modernin ajan ajattelija välttää tämäntyyppisten kirjojen perusongelman, kohteensa tarpeettoman myötäsukaisen käsittelyn: kirjassa myös arvostellaan suurta ajattelijaa. Von Wrightkään ei päässyt irti valistuksen palvomasta järjestä. Postmodernistien kärkevä kritiikki koko valistuksen suurta tarinaa kohtaan jäi von Wrightille etäiseksi. Toiseuteen tutustuminen olisi avannut valkoiselle, eurooppalaiselle miesfilosofille uusia näköaloja ja mahdollisuuksia.

Myöskään von Wrightin ylistetyt esseet eivät nouse maailmankirjallisuuden valioiden tasolle, vaikka akateemikko olikin hyvä kirjoittaja. Turhankin säyseästi kirjoitetuista esseistä puuttuu koukuttavuus, ja oma persoona jää piiloon asiallisuuden taakse.

Toisaalta voi kysyä, pitääkö kaiken aina olla koukuttavaa ja omaa minää korostavaa – sehän on juuri narsistisen kulutuskulttuurin peruspiirre. •

PEKKA WAHLSTEDT

PROFESSORILIITON HALLITUS 3.4.2020

- Merkitsi tiedoksi liiton sidosryhmätapaamiset: Taideyliopiston johto, LY:n johto.
- Merkitsi tiedoksi Taideyliopiston urajärjestelmän tilanteen ja liiton toimenpiteet.
- Merkitsi tiedoksi LY:n YT-tilanteen ja liiton jäsentilaisuuden.
- Sai tiedoksi ajankohtaisen työmarkkinatilanteen. Yliopistosektorilla ja valtion sektorilla on saavutettu sopimukset.
- Käsitteli liiton palkkaselvitystä.
- Hyväksyi liiton vuosikertomuksen 2019.
- Hyväksyi valtuuston kevätkokouksen esityslistan.
- Keskusteli Acatiimi-lehden kehittämisestä.
- Käsitteli henkilöstäasioita. •

PROFESSORILIITON HALLITUS 15.5.2020

- Käsitteli ajankohtaista työmarkkinatilannetta.
- Teki sijoituspäätöksiä.
- Merkitsi tiedoksi keskusjärjestöjen esityksen työelämän muutoksista korona-ajasta toipumiseen liittyen.
- Käsitteli koronan vaikutuksia yliopistojen toimintaan.
- Kävi keskustelun opiskelupaikkojen lisäämisestä järjestöjen julkistaman tiedotteen pohjalta.
- Sai selvityksen professoreiden työsuhteturvan kehittämistyöryhmän työskentelystä.

- Merkitsi tiedoksi seuraavat sidosryhmätapaamiset: Suomen Akatemia, SYL, JYn johto.
- Sai tiedoksi Lapin yliopiston YT-tilanteen.
- Merkitsi tiedoksi uuden TKI-tiekartan.
- Merkitsi tiedoksi, että valtioneuvosto on asettanut Covid-19-tiedepaneelin ajalle 22.4.2020–31.5.2020. •

TIETEENTEKIJÖIDEN HALLITUS 3.4.2020

Tieteentekijöiden hallitus kokoontui perjantaina 3. huhtikuuta poikkeustilanteen vuoksi Teams-yhteyksin.

Kokouksessa käytiin läpi korona-epidemian vaikutuksia työmarkkinoihin ja käynnissä olevia toimenpiteitä, joita Akavakin on ollut valmistelemaan. Mia Weckman taustoitti yleistä tilannetta työehtosopimusneuvotteluista, yliopistosektorin neuvottelutuloksen ratkaisua sekä Lapin yliopiston YT-neuvotteluista. Maija S. Peltola kertoi Korkeakoulutus ja jatkuva oppiminen -työryhmän työn käynnistymisestä. Keskusteltiin määräaikaisten työsuhteiden ongelmatilanteen esille nostamisesta kampanjalla.

Päätöksiä tehtiin seuraavista asioista:

- liitto tukee YKA:n puheenjohtajaehdokasta Maria Teikaria Akavan puheenjohtajavaalissa.
- järjestetään kevätiliittokokous etäyhteydellä keskiviikkona 20.5. 2020

teydellä keskiviikkona 20.5. 2020

- tilinpäätöksen, lisäbudjettiesityksen, sääntömuutosesityksen ja tilintarkastajien valintaesityksen toimittamisesta liittokokoukselle päätettäväksi, sekä vastauksesta liittokokousaloitteeseen kokouspalkkioista. •

YLL:N HALLITUS 17.4.2020

- Sai selvityksen uudesta työehtosopimuksesta.
- Hyväksyi YLL:lle uuden viestintästrategian.
- Sai selvityksen Acatiimin kehitysprojektin ajankohtaisesta vaiheesta.
- Päättyi Pedaforumiin osallistumisesta.
- Päättyi järjestää jäsenistölle webinaarin neuvottelutuloksesta ja koronatilanteen vaikutuksesta.
- Sai selvityksen Lapin yliopisto YT-neuvotteluista. •

YLL:N HALLITUS 8.5.2020

- Sai selvityksen ajankohtaisista neuvotteluasioista.
- Päättyi kutsua liittokokouksen koolle ja päätti etäosallistumisen järjestämisestä.
- Päättyi YLL-seminaarin siirtämisestä kesälle 2021.
- Sai selvityksen eri yliopistojen koronaviiruksen aiheuttamista poikkeustilanteista. •

SEURAA ACATIIMIA SOSIAALISESSA MEDIASSA

**PROFESSORILIITTO
- PROFESSORSFÖRBUNDET**

Rautatörmäsenkatu 6
00520 Helsinki

Toiminnanjohtaja
(Edunvalvonta, neuvottelutoiminta,
lainopillinen neuvonta)

Tarja Niemelä
puh. (09) 4250 7010

Järjestöpäällikkö
(Yhteydet osastoihin, jäsenneuvonta,
sisäinen viestintä)

Raija Pyykkö
puh. (09) 4250 7011

Taloustästäava
(Talousthallinto, jäsenmaksut)

Anne Lehto
puh. (09) 4250 7013

Järjestösihteeri
(Jäsenyyteen liittyvät asiat)

Mia Rikala
puh. (09) 4250 7012

Viestinnän asiantuntija

Elina Andersson-Finne
puh. 050 348 1795

Liiton yleisnumero:
(09) 4250 700

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@
professoriliitto.fi

www.professoriliitto.fi

**TIETEENTEKIJÄT
- FORSKARFÖRBUNDET**

Rautatörmäsenkatu 6
00520 Helsinki

Toiminnanjohtaja
Johanna Moisio
puh. 0207 589 612

Edunvalvontajohtaja
Mia Weckman
puh. 0207 589 616

Neuvottelupäällikkö
Riku Matilainen
puh. 0207 589 614

Lakimies
Salla Viitanen
puh. 0207 589 621

Taloustästävä
Sanna Hoikka
puh. 0207 589 613

Yhdistyskoordinaattori
Miia Ijäs-Ildrobo
puh. 040 740 3655

Jäsenpalvelut
jasenpalvelu@tieteentekijat.fi

Viestintäpäällikkö
Eevastiina Aho
puh. 040 620 3136

Viestintäsuunnittelija
Milla Talassalo
puh. 050 337 0551

etu.sukunimi@tieteentekijat.fi
www.tieteentekijat.fi

**YLIOPISTOJEN
OPETUSALAN LIITTO YLL
- FÖRBUNDET FÖR
UNDERVISNINGSEKTORN
VID UNIVERSITETEN YLL**

Rautatörmäsenkatu 6
00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Santeri Palviainen
puh. 040 537 6211
santeri.palviainen@oulu.fi

Toimistos sihteeri
Annika Eklund
puh. 0207 489 681
annika eklund@oaj.fi

Yliopistoasiamies
Hanna Tanskanen
puh. 020 7489 621
hanna.tanskanen@oaj.fi

Korkeakouluasiamies
Pasi Repo
puh. 020 748 9719
pasi.repo@oaj.fi

www.yll.fi

TIETEENTEKIJÄT*

***UNIVERSUMIN ASIALLA**

FUURT

**SCIENCE
RULES!**

FORSKARFÖRBUNDET

FORSKNING

FÖR LIVET

TUTUSTU ▶

BESÖKA ▶

VISIT ▶

WWW.TIETEENTEKIJAT.FI

FI

SVE

EN